

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΖ'

Πέμπτη 17 Νοεμβρίου 2016

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 1879
2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθεί η αδελφή του πρώτου νεκρού των γεγονότων του Πολυτεχνείου, του δεκαεπτάχρονου τότε μαθητή Διομήδη Κομνηνού, που έπεσε νεκρός τη νύχτα της 16ης Νοεμβρίου, η κ. Χάρις-Μαρία Θεοχαροπούλου, με τον γιο της Διομήδη, σελ. 1882
3. Ειδική Ημερήσια Διάταξη:
Ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής αφιερωμένη στην ημέρα μνήμης και τιμής για την εξέγερση του Πολυτεχνείου, σελ. 1879 - 1894
4. Τήρηση ενός λεπτού σιγής στη μνήμη των θυμάτων της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, σελ. 1894
5. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 1879, 1883, 1884, 1889, 1890

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Εξωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού κατέθεσαν στις 16-11-2016 σχέδιο νόμου: «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, απλοποίηση διαδικασίας αδειοδότησης και άλλες διατάξεις πρατηρίων παροχής καυσίμων και ενέργειας και λοιπές διατάξεις», σελ. 1892

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. , σελ. 1889 - 1894
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Α. , σελ. 1879 - 1889

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί της Ειδικής Ημερήσιας Διάταξης:

ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ Κ. , σελ. 1883
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ Σ. , σελ. 1882, 1883
ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 1886
ΚΑΡΡΑΣ Γ. , σελ. 1893
ΚΕΡΑΜΕΩΣ Ν. , σελ. 1885
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 1887
ΛΕΒΕΝΤΗΣ Β. , σελ. 1889, 1890
ΜΑΥΡΩΤΑΣ Γ. , σελ. 1891
ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ Γ. , σελ. 1884, 1885
ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 1892
ΤΣΙΠΡΑΣ Α. , σελ. 1880
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Α. , σελ. 1879

B. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 1889
ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. , σελ. 1890
ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ Γ. , σελ. 1883
ΤΣΙΡΩΝΗΣ Ι. , σελ. 1890
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Α. , σελ. 1879, 1883, 1884, 1889

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΖ'

Πέμπτη 17 Νοεμβρίου 2016

Αθήνα, σήμερα στις 17 Νοεμβρίου 2016, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.19', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 16-11-2016 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΚΣΤ' συνεδριάσεώς του, της 16^{ης} Νοεμβρίου 2016, σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο των αποφάσεων Βουλής και των σχεδίων νόμου: «Μόνη συζήτηση και έγκριση του Απολογισμού Δαπανών της Βουλής, οικονομικού έτους 2015», «Μόνη συζήτηση και ψήφιση του Σχεδίου Προϋπολογισμού Δαπανών της Βουλής, οικονομικού έτους 2017», «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 5284/3670 (ΦΕΚ 115 Α'/23.5.2013) απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής», «Κύρωση του Απολογισμού του Κράτους, οικονομικού έτους 2014» και «Κύρωση του Ισολογισμού του Κράτους, οικονομικού έτους 2014»)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής αφιερωμένη στην ημέρα μνήμης και τιμής για την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Κατά τη σημερινή συνεδρίαση θα κάνω μια σύντομη τοποθέτηση εκ μέρους του Προεδρείου και στη συνέχεια θα λάβουν τον λόγο ο Πρωθυπουργός και οι συνάδελφοι Βουλευτές που έχουν οριστεί από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες των κομμάτων.

Ειδικότερα, θα λάβουν τον λόγο από τον Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς ο κ. Γεράσιμος Μπαλαούρας, από τη Νέα Δημοκρατία η κ. Νίκη Κεραμέως, από τη Δημοκρατική Συμπαράταξη ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ ο κ. Αθανάσιος Θεοχαρόπουλος, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ο κ. Γεώργιος Λαμπρούλης, από το Ποτάμι ο κ. Γεώργιος Μαυρωτάς, από τους Ανεξάρτητους Έλληνες ο κ. Αθανάσιος Παπαχριστόπουλος και από την Ένωση Κεντρώων ο κ. Γεώργιος - Δημήτριος Καρράς. Εκ μέρους της Κυβέρνησης, θα μιλήσει ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Κωνσταντίνος Γαβρόγλου. Επίσης, τον λόγο δύνανται να λάβουν οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων, εφόσον παρίστανται και επιθυμούν να μιλήσουν. Ο χρόνος ομιλίας όλων των ομιλητών θα είναι επτά λεπτά.

Αξιότιμε και αγαπητέ Πρόεδρε της Βουλής, αξιότιμοι κυρίες και κύριοι Βουλευτές, αξιότιμοι κυρίες και κύριοι Υπουργοί, η Βουλή τιμά για μια ακόμη φορά την ημέρα της εξέγερσης της

17^{ης} Νοέμβρη του 1973, θέλοντας να υπογραμμίσει τον σεβασμό του Κοινοβουλίου, τον σεβασμό των Βουλευτών στη σύγχρονη ιστορία και μαζί την πίστη μας στη δημοκρατία και τη λαϊκή κυριαρχία.

Ταυτόχρονα δε η Βουλή θέλει να εκδηλώσει τον θαυμασμό της στη νεολαία και τον ελληνικό λαό που αγωνίστηκε εκείνες τις ημέρες του Νοέμβρη, δίνοντας ένα καίριο χτύπημα στη χούντα, η οποία, οκτώ μήνες αργότερα, τον Ιούλιο του 1974, κατέρρευσε, αφού επί επτά χρόνια εγκλημάτησε κατά συρροή και κατ' εξακολούθηση με τη φασιστική στόχευσή της, θέλοντας να υποδουλώσει το φιλελεύθερο φρόνημα της νεολαίας και της κοινωνίας.

Σαράντα τρία χρόνια μετά και μοιάζουν σαν να ήταν χθες. Σαν να ήταν χθες που ξεκίνησε η κατάληψη του Πολυτεχνείου, σαν να ήταν χθες ο ραδιοφωνικός σταθμός και οι φωνές των εκφωνητών, που έμειναν για πάντα χαραγμένες στη μνήμη μας: «Εδώ Πολυτεχνείο, εδώ Πολυτεχνείο! Ο ραδιοφωνικός σταθμός των ελεύθερων αγωνιζόμενων φοιτητών, των ελεύθερων αγωνιζόμενων Ελλήνων.».

Σαν να ήταν χθες τα τραγούδια, τα συνθήματα, τα χαμόγελα ενός λαού που αφυπνιζόταν και εξεγείρονταν. Σαν να ήταν χθες η αλληλεγγύη, η χειραφέτηση, η υπέρβαση μιας γενιάς και μαζί ενός λαού. Σαν να ήταν χθες που τα τανκς ήρθαν να σπείρουν τον θάνατο και την καταστολή, να λυγίσουν όσους αγωνίστηκαν για τη συλλογική ελευθερία.

Σαν να ήταν χθες που μαθαίναμε τα ονόματα των πρώτων νεκρών μας, τα θύματα της καταστολής μέσα και έξω από το Πολυτεχνείο, στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, όπου αστυνομικοί στην 3^η Σεπτεμβρίου σκότωναν με μανία όσους διαδήλωναν, με ταξί των οποίων ένα δεκαεπτάχρονο παιδί, τον Διομήδη Κομνηνό. Εκφράζουμε τον σεβασμό μας στη μνήμη του.

(Χειροκροτήματα)

Όλα αυτά εξακολουθούν να είναι παρόντα και ζωντανά, να μας συγκινούν και να μας εμπνέουν. Δεν ξεχνάμε, βέβαια -γιατί αυτό δεν είναι σαν χθες- την προδοσία της Κύπρου, στο όνομα του κίβδηλου πατριωτισμού. Αν το Πολυτεχνείο είχε καταφέρει να ρίξει τη χούντα αμέσως και όχι μόνο να τη λαβώσει, η Κύπρος θα είχε σωθεί. Το πιο μεγάλο από τα εγκλήματα της χούντας δεν θα είχε συντελεστεί.

Σαράντα τρία χρόνια είναι μια ολόκληρη ζωή. Και όμως, αν και λιγοστεύουν οι πρωταγωνιστές και οι μάρτυρες, η μέρα αυτή συνεχίζει να συγκινεί, να διεγείρει, να στρατεύει και να ταυτίζονται μαζί της χιλιάδες νέες και νέοι. Σαράντα τρία χρόνια μετά και κανένας δεν μπόρεσε να παραχαράξει τη μέρα από το νόημά της. Όπως κάθε αυθεντικό γεγονός, πήρε τη θέση που του αξίζει στην ιστορία. Δεν μπόρεσε ούτε να πλαστογραφηθεί αλλά ούτε να μυθοποιηθεί σαν ένα γεγονός αδιανόητο, απόκοσμο, ξένο, που δεν

μπορεί να επαναληφθεί. Γι' αυτό συνεχίζει και να εμπνέει και να φοβίζει. Ήταν και είναι ένα γεγονός που συντροφεύει και οδηγεί τη νέα γενιά, όταν κάνει εφόδους στον ουρανό, στη δημοκρατική και επιβεβαιωμένη απόλυτα ρεαλιστική ουτοπία.

Για το πόσο ζωντανή είναι αυτή η μέρα, δεν έχουμε παρά να θυμηθούμε το πώς επί σαράντα τρία χρόνια τιμήθηκαν οι επέτειοι αυτής της μέρας με τον πιο ζωντανό και μοναδικό τρόπο, συνδέοντας την εκάστοτε πολιτική συγκυρία με τη μεγάλη στιγμή της εξέγερσης.

Ποια άλλη μεγάλη στιγμή της ιστορίας μας έχει αυτή τη δυνατότητα, να συγκινεί τους μαθητές, τους φοιτητές, τους νέους, να συνδέει σαν κόκκινο νήμα το χθες με το σήμερα, να τους κινητοποιεί και να τους καλλιεργεί το μεγαλείο της αντίστασης; Όλες οι εθνικές μας επέτειοι αναφέρονται σε κάποιον εξωτερικό εχθρό, σε κάποιον κατακτητή που καταφέραμε να νικήσουμε και να του αντισταθούμε. Είναι η μοναδική επέτειος που -όσο και αν τη χούντα τη λέγαμε και ήταν ξενόδοξη και σε μεγάλο βαθμό ξενοκίνητη- έχει να κάνει με έναν εσωτερικό εχθρό, τους εχθρούς της δημοκρατίας, τους οπαδούς του φασισμού και όλους όσους επιβουλεύονται την ελευθερία και τα δικαιώματα των πολιτών, τους κατ' επάγγελμα ψευδοπατριώτες, τους εθνικιστές.

Σήμερα, που είναι η τεσσαρακοστή τρίτη επέτειος, η μέρα αυτή αποκτά μια εξαιρετική σημασία. Μπορεί το σύνθημα «Ψωμί - Παιδεία - Ελευθερία», που αποτέλεσε το τρίπτυχο της εξέγερσης όλα αυτά τα χρόνια, να επαναλαμβάνεται από τους διαδηλωτές, άλλοτε με μεγάλο πάθος από μεγάλο πλήθος ή άλλοτε με λιγότερη συμμετοχή και έμφαση, όμως αυτό που καταδεικνύει πάντα η ζωντανή πραγματικότητα είναι ότι η κοινωνική δικαιοσύνη, η ισότητα και η ελευθερία παραμένουν ένα διαρκές πρόταγμα για κάθε γενιά, για κάθε λαό στον δρόμο για τον αυτοπροσδιορισμό του.

Ιδιαίτερα σήμερα, που ο μύθος της παγκοσμιοποίησης ξεθωριάζει, σήμερα, που διαφεύστηκαν όλες οι υποσχέσεις για ευημερία, για το τέλος της ιστορίας και των ιδεολογιών, σήμερα, που ο απόηχος από την κατάρρευση του Τείχους του Βερολίνου στοιχειώνει στα νέα τείχη, που ορθώνονται παντού, για να εμποδίσουν τους ανθρώπους να κυκλοφορούν ελεύθεροι, σήμερα, που η ιστορία φαίνεται να βγάζει σε όλους τη γλώσσα, αφού κανένας δεν αναστοχάζεται, σε αυτό το ρευστό τοπίο της παγκόσμιας κρίσης, όπου οι βεβαιότητες έχουν χαθεί, οι λαοί ψάχνουν στο σκοτάδι, εναλλάσσοντας συχνά τη νύχτα με τη νύχτα.

Όμως, η ειρήνη, η ευημερία, η ελευθερία, η ελπίδα, η δικαιοσύνη, η πρόοδος δεν είναι εμμονές, για να τις περιουσιάζουν τα σκουπιδιά. Είναι αιτήματα, στόχοι, πόθοι εκατομμυρίων ανθρώπων όπου γης.

Σε αυτό το τοπίο μια τέτοια μέρα, που ανακαλεί μνήμες, που ζωντανεύει ιδέες και σκέψεις, που διασταυρώνονται προσωπικές και συλλογικές πορείες, η Βουλή και η πολιτική πρέπει να επαναπροσδιορίσει τους στόχους και την ταυτότητά της. Δοκιμασία αυτογνωσίας, δοκιμασία ταπεινοφροσύνης, δοκιμασία αλληλεγγύης, δοκιμασία συμπόνιας μάς χρειάζονται σήμερα όσο ποτέ, όσο και δοκιμασία και αναμέτρηση με τη διαρκή ανάγκη υπηρέτησης της δημοκρατίας.

Λέγεται συχνά ότι η έκπληξη είναι ο μόνος βέβαιος νόμος της ιστορίας. Η 17 Νοέμβρη 1973 ήταν έκπληξη, γιατί αναμετρήθηκε με το αδύνατο, με το ανέφικτο, με την ουτοπία και νίκησε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

Τώρα τον λόγο έχει ο Πρωθυπουργός κ. Αλέξης Τσίπρας.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τη Μεταπολίτευση έχουν περάσει περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες, ένα διάστημα μέσα στο οποίο στη χώρα μας έχουν αλλάξει -και συνεχίζουν να αλλάζουν- πάρα πολλά πράγματα. Είναι, ωστόσο, γεγονός ότι όλα αυτά τα χρόνια η εξέγερση του Πολυτεχνείου παραμένει μια σταθερή αναφορά. Το Πολυτεχνείο δείχνει να αντέχει στον χρόνο. Δεν εκφυλίστηκε σε μια επετειακή γιορτή. Τιμάται όλα αυτά τα χρόνια από ένα μεγάλο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας. Συγκινεί όχι μόνο τη γενιά που συμμετείχε στην κορυφαία στιγμή της αντιδικτατορικής πάλης, όχι μόνο τις γενιές που πήραν ενεργό

μέρος στους δημοκρατικούς αγώνες του λαού μας, στους σύγχρονους μεγάλους δημοκρατικούς αγώνες αυτού του τόπου, αλλά ακόμα και νέους ανθρώπους και ιδιαίτερα τους νεότερους ανθρώπους, που εκείνα τα χρόνια ήταν αγέννητοι.

Για πάνω από τέσσερις δεκαετίες η επέτειος του Πολυτεχνείου θα έλεγα ότι διατηρεί έναν διπλό χαρακτήρα. Είναι μια εκδήλωση τιμής για τα εικοσάχρονα παιδιά που βρέθηκαν τότε αντιμέτωπα με τα άρματα μάχης, αλλά ταυτόχρονα είναι και μια ζωντανή, πολυφωνική, μαζική πολιτική εκδήλωση, που εκφράζει τα δημοκρατικά αιτήματα της εκάστοτε περιόδου.

Ο λόγος, λοιπόν, για τον οποίο το Πολυτεχνείο εξακολουθεί να εμπνέει γενιές νέων ανθρώπων, ο λόγος για τον οποίο η επέτειος διατηρεί ζωντανό το πολιτικό της περιεχόμενο είναι, κατά την άποψή μου, προφανής.

Μπορεί τα χρόνια να περνούν και οι καιροί να αλλάζουν, αλλά η θέληση της κοινωνίας για περισσότερη και βαθύτερη δημοκρατία, για κοινωνική δικαιοσύνη και προκοπή παραμένει ζωντανή και ανανεώνεται συνεχώς, αντίστοιχα με τα προβλήματα και τις προκλήσεις της κάθε εποχής. Τα σημερινά προβλήματα, οι σημερινές προκλήσεις μπορεί να μην έχουν την ωμότητα του αυταρχισμού και της καταστολής των ελευθεριών που είχε η εποχή της επτάχρονης δικτατορίας, ωστόσο είναι προκλήσεις υπαρκτές και θα έλεγα ότι είναι και προκλήσεις απειρώς συνθετότερες σήμερα.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου τον Νοέμβρη του 1973 αποτέλεσε το αποκορύφωμα των φοιτητικών κινητοποιήσεων που ξεκίνησαν σε μια περίοδο κατά την οποία η απάθεια απέναντι στη δικτατορία φαινόταν να κυριαρχεί στην ελληνική κοινωνία. Έτσι τουλάχιστον πίστευε η ίδια η δικτατορία.

Με εργαλείο αυτή την απάθεια τότε, το στρατιωτικό καθεστώς θεωρούσε ότι θα μπορούσε να οργανώσει τη μετάβαση σε έναν προβληματικό και απολύτως ελεγχόμενο κοινοβουλευτισμό, φροντίζοντας πριν από όλα, με συνταγματικούς θεσμούς που είχε δημιουργήσει για τον εαυτό του, να διαεισφέρει την κατοχή, την κατάληψη της πραγματικής εξουσίας.

Αποδείχθηκε, όμως, ότι το αίτημα για δημοκρατία δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με μέτρα υπό περιορισμό. Η δημοκρατία ή θα υπάρχει ή δεν θα υπάρχει. Έτσι, η απάντηση του φοιτητικού κόσμου στην -εντός πολλών εισαγωγικών- «φιλελευθεροποίηση» ήταν η απαίτηση του ελληνικού λαού για πραγματική δημοκρατία, για ελεύθερες εκλογές στους φοιτητικούς συλλόγους, για απόσυρση των μηχανισμών της δικτατορίας από τα πανεπιστήμια, για ανάκληση της υποχρεωτικής στράτευσης, με την οποία επιχειρήθηκε τότε η εξουδετέρωση της φυσικής ηγεσίας του φοιτητικού κινήματος.

Όσο τα αιτήματα των φοιτητών διευρύνονταν και έπαιρναν συνολικό αντιδικτατορικό χαρακτήρα, τόσο η απήχηση του φοιτητικού κινήματος αυξανόταν, πρώτα στη νεολαία εκείνης της εποχής, αλλά κατόπιν και με γρήγορους ρυθμούς σ' ολόκληρο τον ελληνικό λαό.

Αυτή ακριβώς την εξέλιξη, την εκδήλωση ενός παλλαϊκού κινήματος με αίτημα την πτώση της δικτατορίας, προσπάθησαν να ανακόψουν τα τεθωρακισμένα που βγήκαν στους δρόμους το βράδυ της 17^{ης} Νοεμβρίου.

Όμως, το Πολυτεχνείο, παρά την αιματηρή του κατάληξη, έβαλε αποφασιστικά τη σφραγίδα του στις πολιτικές εξελίξεις. Κανείς δεν φανταζόταν λίγους μήνες πριν από την εξέγερση ότι ο ελληνικός λαός θα έρχονταν σε κατευθείαν αντιπαράθεση με το καθεστώς των συνταγματαρχών. Κανείς δεν φανταζόταν ότι, λίγους μήνες μετά, το χουντικό καθεστώς, σε συνθήκες πλήρους απομόνωσης, μετά την αιματηρή καταστολή του Νοέμβρη, και βεβαρημένο από το εθνικό έγκλημα που διέπραξε στην Κύπρο, θα υποχωρούσε, για να ανοίξει τον δρόμο σε ένα πραγματικά δημοκρατικό, κοινοβουλευτικό καθεστώς.

Από τότε η Ελλάδα διανύει τη μακρύτερη περίοδο δημοκρατικής ομαλότητας στη νεότερη ιστορία της. Παρ' όλα αυτά, το αίτημα για περισσότερη δημοκρατία, για βαθύτερη, πιο ουσιαστική δημοκρατία υπάρχει και θα υπάρχει για πάντα, γιατί η δημοκρατία δεν είναι κούφιος όρος, χωρίς περιεχόμενο.

Τις δύο πρώτες δεκαετίες από τη Μεταπολίτευση, το περιεχόμενο της δημοκρατίας αφορούσε την κατοχύρωση των πολιτικών

ελευθεριών και της ελευθερίας του λόγου, τη νόμιμη λειτουργία όλων των πολιτικών κομμάτων, την κατάργηση του φακελώματος και του πιστοποιητικού κοινωνικών φρονημάτων, τον εκδημοκρατισμό των πολιτικών θεσμών, του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας.

Αργότερα, στην αρχή της εποχής της παγκοσμιοποίησης, το περιεχόμενο της δημοκρατίας αφορούσε την αντίσταση της κοινωνίας στο πελατειακό κράτος, στον εκμαυλισμό των συνειδήσεων, στη διαπλοκή και στη διαφθορά, στην οικοδόμηση ενός σάπιου κατεστημένου, εχθρικού στα λαϊκά συμφέροντα.

Σήμερα, στην εποχή της κρίσης, το περιεχόμενο της δημοκρατίας αφορά την υπεράσπιση του κοινωνικού κράτους, την αποκατάσταση της κοινωνικής συνοχής, την παραγωγική και θεσμική ανασυγκρότηση της χώρας, την επάνοδο της Ελλάδας σε συνθήκες λαϊκής κυριαρχίας. Γι' αυτό ο αγώνας για διεύρυνση και εμπάθυνση της δημοκρατίας θα είναι ένας διαρκής αγώνας. Είναι ένας αγώνας που δεν σταματά και δεν πρόκειται να σταματήσει.

Η δημοκρατία στην Ελλάδα των μνημονίων και της επιτροπείας, το έχουμε πει πολλές φορές, έχει πληγεί ανυπολόγιστα, έχει υποβαθμιστεί. Έχουν πληγεί σοβαρά δικαιώματα εργαζομένων, φοιτητών, σπουδαστών, πνευματικών ανθρώπων και επιστημόνων, που είτε βρίσκονται στην ανεργία είτε μεταναστεύουν είτε αμείβονται με πενιχρούς μισθούς.

Η Κυβέρνηση αυτή, η Κυβέρνησή μας, ανέλαβε την εντολή να βγάλει τη χώρα από την κρίση με την κοινωνία όρθια και να σπάσει αυτόν τον φαύλο κύκλο της άγριας λιτότητας. Επίσης, υπό μια έννοια, ανέλαβε την εντολή να αποκαταστήσει και την τραυματισμένη δημοκρατία στον τόπο μας την εποχή των μνημονίων. Αυτό το προσπάθησε και το προσπαθεί από την πρώτη στιγμή.

Η σκληρή μάχη της διαπραγμάτευσης της πρώτης περιόδου αποτέλεσε, εκτός των άλλων, και μια παγκόσμια κραυγή και αποκαλύψη της αγνόησης της δημοκρατίας και της λαϊκής επιλογής στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, προς χάριν των νόμων της αγοράς και των χρηματιστηρίων.

Αν θέλετε, ακόμα και η επιλογή της άμεσης προσφυγής στις κάλπες τον Σεπτέμβριο του 2015, μετά τη συμφωνία, αποτέλεσε μια έμπρακτη απόδειξη εμπιστοσύνης στη λαϊκή κρίση και στη δημοκρατία.

Όμως, ξέρετε, η μάχη αυτή, η μάχη για τη δημοκρατία δεν έχει να κάνει μόνο με τη διαπραγμάτευση, τις διεκδικήσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, αλλά και με τις μικρές και μεγάλες διεκδικήσεις σε μια σειρά από μέτωπα στο εσωτερικό της χώρας.

Από τον Γενάρη του 2015 πρώτο μας μέλημα ήταν να μη στερείται στη χώρα μας κανένας Έλληνας πολίτης την πρόσβαση στο δημόσιο σύστημα υγείας και στη δημόσια εκπαίδευση. Καταφέραμε μέσα σε πολύ δύσκολες συνθήκες φέτος να λειτουργήσουν με πληρότητα όλα τα σχολεία μας, και στην πιο απομακρυσμένη περιοχή, ενώ ανοίξαμε σχολεία και φροντίσαμε για χιλιάδες δασκάλους ειδικής αγωγής, γιατί όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στη γνώση.

Πετύχαμε, επίσης, όλοι οι Έλληνες πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των αδυνάμων, να έχουν δωρεάν πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ανοίγοντας τον δρόμο σε πάνω από δύο εκατομμύρια συμπολίτες μας, που, δυστυχώς, εξαιτίας της κρίσης στερούνται την ασφάλιση, να μη στερούνται την πρόσβαση σε δημόσια νοσοκομεία.

Καταφέραμε να δώσουμε τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά που γεννιούνται στην πατρίδα μας και έχουν άλλη θρησκεία να μπορούν να μαθαίνουν γι' αυτή, να μην αισθάνονται παιδιά ενός κατώτερου Θεού.

Δώσαμε και δίνουμε μάχες για την υπεράσπιση της δημοκρατίας, της ισότητας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε στιγμές πολύ δύσκολες, όχι μόνο για τη χώρα μας, αλλά για την Ευρώπη και τη διεθνή κοινότητα.

Πετύχαμε πολλά, αλλά έχουμε ακόμα πολύ δρόμο μπροστά μας. Δρόμο δύσκολο, αλλά ταυτόχρονα για πρώτη φορά με ορατό το τέλος της ανηφόρας. Θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε, μέχρις ότου αυτός ο τόπος επανέλθει σε συνθήκες σταθερότητας και κανονικότητας.

Η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης, η συνεπαγόμενη συμφωνία για την απομείωση του χρέους και η ένταξη της χώρας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα είναι ένα ορόσημο. Θα διανύσουμε την απόσταση που απομένει ως εκεί, αποφασισμένοι να ξαναστήσουμε στα πόδια της την οικονομία και την κοινωνία και να ξαναδώσουμε στον λαό μας τα δικαιώματα, την κοινωνική προστασία και τις συνθήκες ζωής και εργασίας, που η σκληρή λιτότητα των προηγούμενων χρόνων τούς στέρησε.

Όμως, την ίδια στιγμή ανησυχία και προκλήσεις δεν υπάρχουν μονάχα στον τόπο μας. Ολόκληρος ο κόσμος ανησυχεί. Οι πόλεμοι, ο αυταρχισμός, οι αντιδημοκρατικές μεθοδεύσεις, ο ρατσισμός και οι κάθε είδους διακρίσεις, εκεί που νομίζαμε ότι έχουν απωθηθεί στο παρελθόν, επανέρχονται σχεδόν με ωμότητα στις ζωές των ανθρώπων.

Τα πράγματα γύρω μας αλλάζουν με μεγάλη ταχύτητα, τα εθνικά και περιφερειακά συστήματα ασφάλειας δέχονται μεγάλες πιέσεις, οι διεθνείς οργανισμοί προσπαθούν, αλλά αδυνατούν να αντιμετωπίσουν την ταχύτατη αποσταθεροποίηση ολόκληρων περιοχών στον πλανήτη.

Η υποχώρηση της πολιτικής και η αντικατάστασή της από γραφειοκρατικούς και τεχνοκρατικούς υπερεθνικούς μηχανισμούς, τις περισσότερες φορές χωρίς πολιτική νομιμοποίηση, διαλύει λαούς, διαρρηγνύει την κοινωνική συνοχή και θρυσματίζει τη δημοκρατία.

Είναι, λοιπόν, ιστορικό καθήκον για τη χώρα μας και τον λαό μας, που πάντα βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των αγώνων για την υπεράσπιση πανανθρώπινων αξιών και ιδανικών, να αγωνιστεί και τώρα, για να μην επιστρέψει ο κόσμος στον απομονωτισμό και στον αυταρχισμό.

Όπως θα διαπιστώσατε και τις δύο προηγούμενες ημέρες, με την επίσκεψη του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών, η χώρα μας έχει ήδη κερδίσει τον σεβασμό και την αναγνώριση της διεθνούς κοινότητας, δίνοντας μία μάχη αλληλεγγύης και ανθρωπιάς στην πρώτη γραμμή της προσφυγικής κρίσης. Η Ελλάδα και ο ελληνικός λαός έχει παγκοσμίως γίνει συνώνυμο της ανθρωπιάς και της αλληλεγγύης. Αλλά όχι μόνο αυτό. Επιμένοντας στις αρχές μιας πολυδιάστατης και ενεργητικής εξωτερικής πολιτικής, η Ελλάδα από παρίας γίνεται πρωταγωνίστρια, από μέρος της κρίσης γίνεται μέρος της λύσης, στον βαθμό που η λύση δεν μπορεί να είναι άλλη από την ειρήνη, τη συνεργασία, την ασφάλεια. Θα συνεχίσουμε σε αυτόν τον δρόμο, αξιοποιώντας το συμβολικό φορτίο που φέρει η Ελλάδα ως ο τόπος στον οποίο γεννήθηκαν οι δημοκρατικές ιδέες, συμβολικό φορτίο που σπεύδουν να αναγνωρίσουν οι παγκόσμιοι ηγέτες, με διαδοχικές επισκέψεις στη χώρα μας.

Το μήνυμα που με τους αγώνες και τη στάση μας στέλνουμε στην παγκόσμια κοινότητα είναι ότι δεν μπορούμε να αφεθούμε σε έναν δρόμο που μας οδηγεί στην κοινωνική οπισθοδρόμηση, στην εθνική αναδίπλωση, στην ακροδεξιά περιχαράκωση. Ο κόσμος μπορεί να προχωρήσει προς το μέλλον μόνο με περισσότερη δημοκρατία, με περισσότερη αλληλεγγύη και με κοινωνική δικαιοσύνη. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή. Αυτό το μήνυμα, αν θέλετε, το αποδεικνύουν διαχρονικά και οι αγώνες του λαού μας, με σύγχρονο ορόσημό τους τον αγώνα ενάντια στη χούντα και την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Παντού στον κόσμο, αλλά και στη χώρα μας, οι αγώνες για δημοκρατία είναι ταυτόχρονα αγώνες για ελευθερία, αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη, διαφάνεια και κοινωνικά δικαιώματα. Σε αυτούς τους αγώνες του σήμερα μας οδηγεί το νήμα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, που παραμένει συνεχές εδώ και σαράντα τρία χρόνια. Κρατώντας, λοιπόν, αυτό το νήμα καλούμαστε σήμερα όλοι μαζί να διαμορφώσουμε το νέο συλλογικό φρόνημα, τη νέα ταυτότητα, που θα μας οδηγήσει στην επόμενη μέρα, στη μετά την κρίση εποχή. Και είμαι αισιόδοξος ότι θα τα καταφέρουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από τις πτέρυγες του ΣΥΡΙΖΑ και των ΑΝΕΛ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα θεωρεία της Βουλής, η αδελφή του πρώτου νεκρού των γεγονότων του Πολυτεχνείου, του δεκαεπτάχρονου τότε μαθητή Διομήδη Κομνηνού, που έπεσε νεκρός τη νύχτα της 16^{ης} Νοεμβρίου, η κ. Χάρης - Μαρία Θεοχαροπούλου, με τον γιο της, Διομήδη.

Αιώνια του η μνήμη και όλων των θυμάτων!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Ποταμιού κ. Σταύρος Θεοδωράκης.

Επίσης, όποιος Πρόεδρος άλλης Κοινοβουλευτικής Ομάδας παρίσταται και επιθυμεί να μιλήσει, θα του δώσουμε τον λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του κόμματος Το Ποτάμι): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η τιμή στο Πολυτεχνείο δεν είναι στεφάνια και κούφια διακηρύξεις και βέβαια η τιμή στο Πολυτεχνείο δεν είναι μολότοφ και θρύψαλα και πλιάτσικο, όπως τιμή στο Πολυτεχνείο δεν είναι και οι περιφρουρήσεις των κομμάτων στο Πολυτεχνείο.

Τιμή στο Πολυτεχνείο είναι να μπορέσουμε να απαντήσουμε σήμερα στα σύγχρονα αιτήματα της νεολαίας. «Ψωμί - Παιδεία - Ελευθερία» ήταν τότε. Δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία είναι σήμερα. Δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία.

Ας τα πάρουμε ένα-ένα: Δουλειές. Πώς το είπε η νέα Υπουργός Εργασίας πριν σβήσει την ανάρτησή της; Επτακόσια πενήντα ευρώ. Ούτε 1 ευρώ λιγότερο.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, εκατόν τριάντα χιλιάδες εργαζόμενοι σήμερα παίρνουν μηνιαίο μισθό 100 ευρώ. Τον Οκτώβριο χάθηκαν ογδόντα τρεις χιλιάδες θέσεις εργασίας και δημιουργήθηκαν κάποιες θέσεις εργασίας, από τις οποίες έξι στις δέκα είναι με μισθούς 200 και 300 ευρώ. Τριακόσιες σαράντα χιλιάδες εργαζόμενοι αμείβονται με μισθούς από 100 έως 300 ευρώ. Μιλώ για μεικτά ποσά. Πρόκειται για επίσημα στοιχεία. Βέβαια, η ανεργία των νέων παραμένει σε ένα ποσοστό γύρω στο 50%. Πεντακόσιες σαράντα χιλιάδες μακροχρόνια άνεργοι είναι γραμμένοι στον ΟΑΕΔ. Είναι η θλιβερή μας πρωτιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα μου πείτε: «Και το 2014 πόσοι ήταν;». Τόσοι περίπου. Τότε, όμως, κύριοι της Πλειοψηφίας, μιλάγατε για ανθρωπιστική κρίση. Μιλάγατε για τον χειρότερο χειμώνα από το 1941. Αυτά λέγατε μέχρι να γίνετε Κυβέρνηση και καλούσατε τους νέους να αντισταθούν στη νέα τυραννία. Αυτή ήταν η φράση που χρησιμοποίησε ο κ. Τσίπρας το 2012 στο Πολυτεχνείο. Σήμερα, όμως, που σύμφωνα με όλες τις έρευνες ένας στους τέσσερις νέους -προσέξτε- ηλικίας δεκαοκτώ με είκοσι εννιά ετών βρίσκεται σε κατάσταση ακραίας φτώχειας, τι πρέπει να πούμε; Τι πρέπει να πούμε για τους νέους επιστήμονες που κάνουν delivery, που δουλεύουν στις καφετέριες για 100, για 200, για 300 ευρώ τον μήνα;

Πάμε τώρα στον επόμενο πυλώνα. Είπαμε: δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία. Πάμε, λοιπόν, στην παιδεία.

Το πώς αντιμετωπίζετε την παιδεία, κύριε Τσίπρα, επιτρέπει μου, φαίνεται και από τα πρόσωπα που επιλέγετε να βάσετε στο Υπουργείο Παιδείας. Ξεκινήσατε με έναν άνθρωπο που είπε ότι έχουμε πόλεμο με την αριστερά και που ποτέ δεν βρήκε το θάρρος να ζητήσει συνγνώμη γι' αυτή τη φράση. Και καταλήξαμε -προσέξτε, παραδειγματικά μόνο θα πω- σε κάποιες γραφικές φιγούρες που επαναλαμβάνουν συνθήματα της ακροδεξιάς και της Χρυσής Αυγής. Δεν θα το αποσιωπήσουμε. Τι είπε ο νέος Υφυπουργός Παιδείας, πηγαίνοντας στο Προεδρικό Μέγαρο; Δεν ξέρω αν είχατε τον χρόνο να το ακούσετε. Το είπε δύο φορές. Είπε: «Είμαστε Κυβέρνηση σε μια χώρα υπό κατοχή». Το είπε δύο φορές ο Υφυπουργός Παιδείας. Και προφανώς, συμφωνείτε κι εσείς. Το έχει πει και ο κ. Μιχαολιάκος.

Και ο καθηγητής κ. Αντώνης Λιάκος, που είναι ένας σοβαρός άνθρωπος -και βέβαια, δεν είναι Ποτάμι. ΣΥΡΙΖΑ είναι. Τον ξέρετε τον κ. Λιάκο. Τον ορίσατε εσείς Πρόεδρο της Επιτροπής Εθνικού Διαλόγου για την Παιδεία- βγήκε αμέσως και είπε: «Βάζεις έναν τέτοιο τύπο στο Υπουργείο Παιδείας; Είμαστε καλά; Γρήγορα αποπομπή, πριν γίνει διεθνές θέμα». Ποιος νοιάζεται, λοιπόν, για τα πανεπιστήμια; Ποιος νοιάζεται για τα σχολεία;

Τα σχολεία και ιδιαίτερα τα πανεπιστήμια, κύριοι συνάδελφοι,

ήταν πάντα στα χέρια και των κομμάτων.

Άρα η ευθύνη για την κατάντια τους δεν βαρύνει μόνον τη Νέα Δημοκρατία, που τη βαρύνει. Δεν βαρύνει μόνο το ΠΑΣΟΚ, που το βαρύνει. Βαρύνει όλο το πολιτικό σύστημα. «Μαζί τα γκρεμίσαμε», θα μπορούσαν να συμφωνήσουν και να αναφωνήσουν κομματικοί πραιτοριανοί, δειλοί Υπουργοί, δέσμοι συμφερόντων. Και μια φορά που κάτι συνέβη στη Βουλή και ψηφίστηκε ένας νόμος με πολύ μεγάλη αποδοχή -μιλώ για τον νόμο Διαμαντοπούλου- πήραν πριόνια τα κόμματα, στην αρχή τα παλιά και στη συνέχεια εσείς, και ξεκίνησαν το πριόνισμα.

Η ζημιά που κάνουμε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, στην οικονομία μπορεί κάποτε να διορθωθεί και μπορεί να διορθωθεί σχετικά πιο εύκολα. Η ζημιά, όμως, στην παιδεία θα χρειαστεί πολλές δεκαετίες και δεν διορθώνεται με νόμους και διατάγματα. Τα πανεπιστήμια ακόμα και σήμερα αντιμετωπίζονται από τους κομματικούς μηχανισμούς -και εδώ κοιτώ και αριστερά και δεξιά στη Βουλή- ως χώροι στρατολόγησης χειροκροτητών.

Εμείς από την πρώτη μέρα έχουμε πει -και είναι ένας από τους βασικούς μας στόχους- ότι θα πρέπει τα κόμματα να μην έχουν κομματικές νεολαίες στα πανεπιστήμια. Στις φοιτητικές εκλογές θα πρέπει να ψηφίζονται πρωτοβουλίες, πρόσωπα, ομάδες, προσπάθειες και ιδέες. Σταματήστε, λοιπόν, να εθίζετε τους φοιτητές σε πελατειακές πρακτικές και δοσοληψίες και μην τους διδάσκετε να επενδύουν σε κομματικές φιλίες.

Στο Ποτάμι, λοιπόν, παρά τα μωρουμπορητά, θα επιμενούμε και θα πούμε δυνατά για άλλη μία φορά: «πανεπιστήμια χωρίς κομματικούς εγκάθετους». Οι φοιτητές δεν χρειάζονται επαγγελματίες καθοδηγητές. Χρειάζονται καλύτερα πανεπιστήμια και πτυχία με αντίκρισμα. Οι φοιτητές επιπλέον χρειάζονται Μπερτσιμά, χρειάζονται Σηφάκη, χρειάζονται Νεχαμά, χρειάζονται δηλαδή ανθρώπους στη διοίκηση των πανεπιστημίων που μπορούν να τα βγάλουν από την κρίση και δεν χρειάζονται αργόσχολους κομματικούς εγκάθετους.

Προσέξτε, από το 2008 ως το 2016 εκτιμάμε ότι έφυγαν από την Ελλάδα συνολικά τετρακόσιες τριάντα χιλιάδες άνθρωποι. Οι περισσότεροι από αυτούς -και εδώ είναι η διαφορά με άλλα μεταναστευτικά ρεύματα του παρελθόντος- εμπίπτουν στην κατηγορία brain drain, είναι δηλαδή η μεγάλη διαρροή εγκεφάλων που ζει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια της κρίσης. Και καταντήσαμε το κυριότερο εξαγωγικό μας προϊόν να είναι το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Γιατί, όμως, φεύγουν οι επιστήμονες; Προσέξτε μία σχετικά πρόσφατη έρευνα; Το 40% αναφέρει ότι ο κύριος λόγος που τους ώθησε να φύγουν από την Ελλάδα είναι η αναξιοκρατία και η διαφθορά. Μιλώ για τους επιστήμονες. Επιστρέφω, λοιπόν, στο σύνθημα: «δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία».

Είμαστε κιόλας στον τρίτο πυλώνα, στην αξιοκρατία. Είμαστε παραδοσιακά μία χώρα με πολλές πιασμένες καρέκλες, με αποτέλεσμα οι νέοι επιστήμονες να θεωρούν ότι το παιχνίδι είναι στην μέση και βρίσκονται υπό διωγμό. Κομματισμός στο δημόσιο, κομματισμός στα πανεπιστήμια, κομματισμός παντού. Αυτή είναι και η ανίατη ασθένεια της Ελλάδας, ο κομματισμός. Δείτε ποιους συνεχίζουν να διορίζουν οι σημερινοί Υπουργοί, για να βγάλετε ένα συμπέρασμα. Βέβαια, υπάρχει μια μεγάλη δικαιολογία, ότι και οι άλλοι τα ίδια έκαναν, να ισοσκελίσουμε, λοιπόν, τις αδικίες. Δεν προχωράει, όμως, έτσι η χώρα.

Οι Έλληνες, που έχουν φύγει, συνεισφέρουν στο ΑΕΠ των χωρών υποδοχής περίπου 12 δισεκατομμύρια, συν 9 δισεκατομμύρια σε φόρους. Και εμείς έχουμε δαπανήσει για αυτά τα μυαλά που έφυγαν δισεκατομμύρια για να τα σπουδάσουμε. «Δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία» πρέπει, λοιπόν, να είναι το σύνθημα σήμερα, για να επανέλθω στην επέτειο. «Δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία».

Ο κίνδυνος που έχουμε μπροστά μας...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Δεν ξέρω ποιες από τις τρεις λέξεις σάς ενοχλούν. Δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία. Θα επιμείνω. Και θα έχετε τον χρόνο προφανώς να πείτε σε ποιες λέξεις διαφωνείτε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Σας παρακαλώ!

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του κόμματος το Ποτάμι): Δουλειές, παιδεία, αξιοκρατία. Το «ελευθερία» έχει κατακτηθεί στις μέρες σας, γι' αυτό δεν το αναφέρω.

Ο κίνδυνος, λοιπόν, που έχουμε, κύριοι συνάδελφοι, είναι να συμβιβαστεί η νεολαία μας με την παρακμή, οι νέοι να συνεχίσουν να φεύγουν, το κομματικό κράτος να συνεχίσει να θριαμβεύει και στα πανεπιστήμια, και οι πολίτες να συνεχίσουν να υποφέρουν.

Πρέπει, λοιπόν, ο κόσμος να καταλάβει τέτοιες μέρες σαν κι αυτή, τη μέρα της εξέγερσης, ότι δεν αλλάζει η χώρα απλώς αλλάζοντας κυβερνήσεις. Πρέπει να τα αλλάξουμε όλα, χωρίς να τη γκρεμίσουμε. Αυτό ήταν ένα σύνθημα που βρήκαν κάποιοι νέοι πριν δυόμισι χρόνια, να τα αλλάξουμε όλα, χωρίς να γκρεμίσουμε τη χώρα. Και νομίζω ότι αυτό το σύνθημα είναι η δική μας προσπάθεια, η τιμή για το Πολυτεχνείο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Ποταμιού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Τον λόγο έχει τώρα ο Υπουργός Παιδείας εκ μέρους της Κυβέρνησης. Θα αρχίσω να βάζω χρόνο τώρα. Όπως είπα αρχικά, είναι επτά λεπτά.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΜΑΚΗΣ) ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ: Η ενημέρωση που είχαμε, κυρία Πρόεδρε, ήταν για δώδεκα λεπτά οι ομιλητές. Αυτή την ενημέρωση είχαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Όχι. Λάθος ενημέρωση.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΜΑΚΗΣ) ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ: Δεν ξέρω ποιου είναι το λάθος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Αυτό το έχω συνεννοηθεί με το Προεδρείο εδώ και τρεις μέρες.

Έχετε τον λόγο, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ (Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων): Κυρία Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, η επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου είναι μια ευκαιρία να αναστοχαστούμε όχι μόνο το παρελθόν μας, αλλά κυρίως το παρόν μας, το παρόν της δημοκρατίας μας. Βεβαίως και η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποτελεί ένα σύμβολο που ξεπερνά τους αυστηρούς ιστορικούς και γεωγραφικούς του προσδιορισμούς. Και είναι συχνά δύσκολο να αποστασιοποιηθεί κανείς από την ένταση του συμβολισμού, για να διακρίνει τους σύνθετους και μη γραμμικούς τρόπους με τους οποίους τα γεγονότα του παρελθόντος είναι και σήμερα παρόντα.

Τον Νοέμβριο του 1973 ομάδες νέων, στην πλειοψηφία τους φοιτητές και φοιτήτριες, άρχισαν να καταλαμβάνουν τον χώρο του Πολυτεχνείου με το αίτημα να φύγει η χούντα. Ακολούθησαν το παράδειγμα άλλων νέων, πριν λίγους μήνες, αυτών της Νομικής Σχολής. Οι νέοι του Πολυτεχνείου είχαν την άλλοτε ενεργή και άλλοτε σιωπηλή υποστήριξη πολλών πολιτών, αντιμετώπισαν την αδιαφορία άλλων τόσων και σίγουρα τις πρώτες μέρες έδρασαν χωρίς τη γενναιοδωρή ενθάρρυνση των πολιτικών κομμάτων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της Αριστεράς.

Οι νέοι, όμως, στο Πολυτεχνείο αδιαφόρησαν για όλα αυτά, αγνόησαν τις νουθεσίες των μεγάλων, τις αγνόησαν ακόμη και τα μέλη νεολαιίστικων οργανώσεων της Αριστεράς και βρέθηκαν όλοι μαζί αντιμέτωποι με τη μεγαλύτερη πρόκληση της ζωής τους: Να καταφέρουν να συνυπάρξουν, να συζητήσουν, να συνθέσουν τις απόψεις τους και να σχεδιάσουν τις δράσεις τους. Αποφάσισαν να συνυπάρξουν συγκρουόμενοι και μέσα στο καμίνι αυτό σφυρηλάτησαν τα καταστατικά στοιχεία της σύγχρονης δημοκρατίας μας, αυτά που τόσο τρομάζουν σήμερα όσους θέλουν να ξορκίσουν τη Μεταπολίτευση, όσους δηλαδή τρομάζουν από την παρακαταθήκη του Πολυτεχνείου.

Ας μην ξεχαστεί το μήνυμα του Πολυτεχνείου και κυρίως ας μη μετατραπεί σε μια ανάμνηση αποκομμένη από το πλαίσιο του παρόντος.

Ας μην ξεχάσουμε τους νεκρούς, τα νέα παιδιά που δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ, τον ανείπωτο πόνο των οικειών τους, την απελπισία όσων τα αγάπησαν και την απέραντη θλίψη των φίλων και συντρόφων τους.

Δεν έχει σημασία που οι όψιμοι απολογητές του δικτατορικού καθεστώτος προσπαθούν να υποβαθμίσουν το τι ακριβώς έγινε

εκείνες τις λίγες μέρες του μακρινού Νοέμβρη του 1973.

Δεν έχει σημασία ούτε ότι οι νεοναζί συνεχίζουν να αρνούνται τους νεκρούς. Αυτούς τους αρνητές θα αγνοήσει η ίδια η ιστορία και θα τους περιφρονήσουν οι επερχόμενες γενιές. Οι νεκροί της επταετίας, όσοι βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν και εκποτίστηκαν, οι νέοι και οι νέες που σκοτώθηκαν μετά το τριήμερο της εξέγερσης, οι ελεύθεροι αγωνιζόμενοι φοιτητές που καλούσαν τον λαό να τους συμπαρασταθεί στον αγώνα τους ενάντια στον φασισμό, όσοι αρνήθηκαν να φύγουν ακόμη κι όταν το τανκς έριχνε τη σιδερένια πόρτα πάνω τους, όλοι μένουν ανεξίτηλα χαραγμένοι στη μνήμη μας.

Τι, όμως, ενέπνευσε τον αγώνα των νέων το 1973; Τίποτα λιγότερο από την απόφαση της αντίστασης απέναντι στον αυταρχισμό του καθεστώτος και από το όραμα μιας δίκαιης δημοκρατικής κοινωνίας, κοινωνίας αδελοφροσύνης και ελευθερίας. Στο κέντρο, όμως, αυτού του οράματος ήταν η παιδεία, ένα όραμα μιας δημοκρατικής παιδείας, ταυτισμένης με το μέλλον της κοινωνίας μας.

Η επέτειος του Πολυτεχνείου, όμως, μας αναγκάζει να υπογραμμίσουμε τη βαθιά σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην εκπαίδευση και τη δημοκρατία. Ούτε η εκπαίδευση νοείται χωρίς δημοκρατία, αλλά ούτε και η δημοκρατία χωρίς ουσιαστική εκπαίδευση. Το να μιλάμε για το ένα χωρίς το άλλο δεν στερείται απλά νοήματος. Είναι μια πολιτική θέση που υπονομεύει και τα δύο αγαθά. Ο θεσμός της εκπαίδευσης δεν μεταδίδει απλά γνώσεις. Επιτελεί έναν βαθιά πολιτικό ρόλο, κομβικό για την αναπαραγωγή της κοινωνίας μας. Η εκπαίδευση αντανάκλα το παρόν της κοινωνίας και καθρεφτίζει τον τρόπο που φαντάζεται το μέλλον της.

Αυτή την βαθιά πολιτική όψη του αντιδικτατορικού αγώνα προσαθούν να υποτιμήσουν όσοι υποκριτικά υποστηρίζουν ότι οι φοιτητές του 1973 περιορίστηκαν σε αιτήματα φοιτητικού συνδικαλισμού. Το διακύβευμα της εξέγερσής τους ήταν πολύ ευρύτερο. Οι νέοι και οι νέες αγωνίστηκαν με ανιδιοτέλεια και αυταπάρνηση ενάντια στην πραγματικότητα ενός αυταρχικού παρόντος και στην δυστοπία της αναπαραγωγής τους.

Οι αλλαγές στην εκπαίδευση μετά το '74 ήταν ριζικές και ουσιαστικές. Δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε στην καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας, στην αντικατάσταση των σχολείων αρρένων και θηλέων με μεικτά σχολεία, στην κατάργηση της ποδιάς και της σωματικής τιμωρίας, στη θέσπιση των μαθητικών κοινοτήτων, στον εκδημοκρατισμό των πανεπιστημίων. Αλλαγές που βάδισαν παράλληλα με τις γενικότερες αλλαγές στην κοινωνία, όπως για παράδειγμα η αναγνώριση της εθνικής αντίστασης και το οικογενειακό δίκαιο.

Θα συμφωνήσω απολύτως με όσα είχε αναφέρει ο προκάτοχός μου, ο Νίκος Φίλης, από την ίδια θέση πέρυσι, ότι δηλαδή προϋπόθεση της υπεράσπισης της δημοκρατίας είναι η παιδεία και ότι η καρδιά της είναι το δημόσιο σχολείο. Έχουμε χρέος να επιπορευόμαστε και να βελτιώνουμε συνεχώς την παιδεία μας, στηρίζοντας τα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα όλων των βαθμίδων. Το σχολείο σήμερα έχει ανάγκη να είναι ένα δημοκρατικό σχολείο, που να προετοιμάζει πολίτες του κόσμου. Πολίτες, δηλαδή, που θα μπορούν να εντάσσουν στις παραμέτρους της σκέψης τους όχι μονάχα το άμεσο πεδίο της εμπειρίας τους, αλλά τα μεγάλα παγκόσμια προβλήματα. Είναι επιτακτικό να προετοιμάσουμε πολίτες ανθεκτικούς στην αβεβαιότητα, που μπορούν μέσα σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες να αντιστέκονται στην σκοτεινή γοητεία του ανορθολογισμού και στους ολοκληρωτισμούς και να γίνονται υπερασπιστές της δημοκρατίας και της αλληλεγγύης, της ισότητας και της συμμετοχικότητας.

Είναι όμως, δημοκρατικό το σχολείο μας, τα πανεπιστήμιά μας; Στον βαθμό που κυριαρχεί η κοιλτούρα της ανοχής, της συζήτησης και των επιχειρημάτων, είναι δημοκρατικά. Στον βαθμό, όμως, που κυρίαρχα στοιχεία της καθημερινότητας των εκπαιδευτικών μας θεσμών είναι η αναζήτηση των εύκολων λύσεων, του αυταρχισμού, αλλά και μιας γραφειοκρατικοποιημένης μετάδοσης της γνώσης, τότε δεν είναι δημοκρατικά.

Γι' αυτόν τον λόγο αναδύεται για πολλοστή φορά ο θεμελιώδης ρόλος των εκπαιδευτικών, που αποτελούν τον καταλύτη στην κοπιώδη προσπάθεια όλων μας, για περισσότερη δημοκρατία σε

όλα τα πεδία της κοινωνικής ζωής. Η επέτειος του Πολυτεχνείου, συνήθως φέρνει στο νου μας τους μαθητές και φοιτητές μας. Σήμερα, η σκέψη μας ας περιλάβει και τους δασκάλους τους.

Όμως, η ουσία και η σπουδαιότητα του μηνύματος του Πολυτεχνείου βρίσκεται στην επικαιροποίησή του. Από το 1973 μέχρι σήμερα έχουν αλλάξει πολλά σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κοινωνία μας βρίσκεται μπροστά σε καινούργιες προκλήσεις. Η επικράτηση του νεοφιλελεύθερου μοντέλου ως κυρίαρχου μοντέλου αντίληψης και ερμηνείας της πραγματικότητας οδήγησε την Ευρώπη σε μία κρίση γιγαντιαίων διαστάσεων. Η αυξανόμενη φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός μεγάλων τμημάτων των κοινωνιών μας, η σταθερή αύξηση της ακροδεξιάς τόσο σε κοινωνικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο, οι πόλεμοι και τα εκατομμύρια των προσφύγων δοκιμάζουν τις αντοχές της δημοκρατίας στην Ευρώπη. Οι κοινωνικές συναρμογές έχουν πληγεί σοβαρά, οδηγώντας σε κατακερματισμούς και αντιπαράθεσεις, χωρίς να μπορεί να δοθεί μια πειστική ελπίδα και ένα σαφές όραμα σε πολίτες που όλο και περισσότερο νιώθουν τον κίνδυνο και βιώνουν την πραγματικότητα της κοινωνικής περιθωριοποίησής τους. Η δημοκρατία στην Ευρώπη δοκιμάζεται πολύ σκληρά.

Το μήνυμα του Πολυτεχνείου ως μήνυμα διαρκούς αγώνα για την υπεράσπιση της δημοκρατίας παραμένει δυστυχώς τραγικά επίκαιρο. Οι συνθήκες από το 1973, όπως έχουμε πει, έχουν αναμφίβολα αλλάξει. Οσοδήποτε το αίτημα παραμένει επίκαιρο. Είναι όχι μόνο λάθος αλλά και επικίνδυνο να θεωρούμε ως δεδομένο σήμερα ότι κατακτήθηκε τότε. Η δημοκρατία έχει ανάγκη διαρκούς υπεράσπισης τόσο ως πολίτευμα όσο και ως κοινωνική πρακτική.

Το διακύβευμα σήμερα είναι πιο κρίσιμο από ποτέ. Καλούμαστε όχι μόνο να υπερασπιστούμε την πληγωμένη δημοκρατία μας, αλλά και το ίδιο το ανθρώπινο πρόσωπο των κοινωνιών μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από τις πτέρυγες του ΣΥΡΙΖΑ και των ΑΝΕΛ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Αν και θα εναλλαχθεί πάλι εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ –αυτή είναι η σειρά του Κανονισμού– ο κ. Μπαλαούρας έχει τον λόγο εκ μέρους του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς.

Κύριε Μπαλαούρα, κάτι ψιθυρίσατε για δώδεκα λεπτά. Φροντίστε να είστε σύντομος.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΜΑΚΗΣ) ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αρχίσω την τοποθέτησή μου με τον στίχο από ένα τραγούδι: «Τούτες τις μέρες ο άνεμος μάς κυνηγά, μάς κυνηγά». Δυστυχώς φαίνεται ότι αυτές τις μέρες μάς κυνηγά και η μικροπολιτική, αν ακούσει κανείς τον Πρόεδρο του Ποταμιού κ. Θεοδωράκη.

Ας πάμε, όμως, στα δικά μας, για τα οποία κληθήκαμε σήμερα να προβληματιστούμε και να αναστοχαστούμε.

Η επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου είναι μια γιορτή ανάτασης, μια γιορτή αντίστασης, νίκης, μια νίκη του αδύνατου. Είναι μια επιτυχία, μια απόδειξη της αισιοδοξίας της βούλησης.

Το Πολυτεχνείο τι ήταν; Ήταν κορύφωση, ήταν καρπός ώριμος ενός μακρού, επταετούς συλλογικού αγώνα με πολλές κοίτες: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Γιάννενα, και με πολλές εκβολές, φοιτητές, μαθητές, εργάτες και αγρότες. Όλες αυτές οι εκβολές ήταν κυρίως οι νέοι και οι νέες.

Το Πολυτεχνείο είναι ένα ιστορικό παράδειγμα για τη θεωρία της πράξης, όπως έλεγε ένας μεγάλος στοχαστής. Από την πρώτη στιγμή της δικτατορίας είχαμε φυλακές και εξορίες χιλιάδων, κυρίως κομμουνιστών –αριστερών αλλά και δημοκρατών. Υπήρξαν οι πρώτες αντιστασιακές οργανώσεις και πράξεις όπως η δημιουργία του ΠΑΜ, της «Δημοκρατικής Άμυνας», η οργάνωση και η ηρωική αυτοθυσία του Αλέκου Παναγούλη, η νεολαία της ΕΔΑ, ο «Ρήγας Φεραίος», η ΚΝΕ, το ΑΕΜ, το ΠΑΚ, το «Κίνημα της 20^{ης} Οκτώβρη». Έχουμε κι εδώ ένα σύντροφο και φίλο σε αυτό το κίνημα. Σκληρός, αδυσώπητος αγώνας εναντίον του αυταρχισμού, της ωμής βίας, της στέρησης βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και εναντίον της διαφθοράς, μια μεγάλη διαφθορά που υπήρχε τότε στο δικτατορικό καθεστώς. Το αποτέλεσμα τότε ήταν να αποβληθεί η χώρα –και πρέπει να σημειωθεί αυτό– από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1969.

Άλλη στιγμή –και το προτείνω– θα μπορούσαμε να κάνουμε μία

εκδήλωση στη Βουλή για την επέτειο της δικτατορίας και να πούμε αυτά τα πράγματα.

Οι ομιωγές των βασανισμένων γίνονταν μανιφέστα ελευθερίας και ριζοσπαστισμού, παρακαταθήκες ήθους τιμής και αξιοπρέπειας. Φλόγιζαν εμάς τους νεότερους, που αργότερα μας έλεγαν αλήτες. Μέσα από τα παράνομα ραδιόφωνα, «Deutsche Welle», Λονδίνο, Παρίσι, «Φωνή της Αλήθειας», και τα ραδιοφωνικά μικροκύματα έρχονταν τα μηνύματα του «Μάη του '68», του αντιπολεμικού κινήματος για το Βιετνάμ, για τον Τσε, για την «Άνοιξη της Πράγας». Μαζί προσθέτονταν και άλλα μακρύτερα απελευθερωτικά ποτάμια, όπως το παράδειγμα του ΕΑΜ, το κίνημα για τη δημοκρατική ομαλότητα, το «1-1-4», το 15% για την παιδεία. Στην πορεία φτιάχτηκε ένα εκρηκτικό αμάλγαμα της σπουδάζουσας νεολαίας με τους διανοούμενους και την τέχνη.

Κάθε στιγμή του κινήματος συνδεόταν μαζί με το κίνημα των διανοουμένων και της τέχνης, είτε προηγείτο είτε έρχονταν μετά. Έσπαγαν τη λογοκρισία. Θέλω να πω ένα παράδειγμα, για να το θυμηθούμε: Οκτακόσιοι συγγραφείς, Έλληνες και ξένοι, κυρίως όσοι είχαν το επώνυμό τους σε «ισκι», δηλαδή οι σοβιετικοί, απαγορεύτηκαν, αλλά απαγορεύτηκε ακόμα και η «Ειρήνη» του Αριστοφάνη, γιατί είχε τη λέξη «ειρήνη»!!

Και πάμε στη δήλωση του Σεφέρη, ένα τεράστιο τράνταγμα το 1967. Τα «Δεκαοκτώ Κείμενα», μια μεγάλη απόπειρα σπασίματος της λογοκρισίας, τα ποιήματα του Ελύτη και του Ρίτσου, η συλλογή των έξι ποιητών, τα κείμενα του Φραγκιά, του Ταχτσή, του Σαμαράκη, του Πλασκοβίτη, το αριστούργημα «Μανιφέστο», το «Κιβώτιο» του Άρη Αλεξάνδρου.

Στο θέατρο: Κουν, Σκούρτης, «Το μεγάλο μας τσίρκο» του Καμπανέλλη με την Καρέζη και τον Καζάκο, το ελεύθερο θέατρο. Εδώ θέλω να πω και κάτι, ότι εκείνες τις μέρες στην κατάληψη του Πολυτεχνείου πολλοί καλλιτέχνες του θεάτρου αποφάσισαν να κάνουν παραστάσεις εντός του Πολυτεχνείου. Τελικά μπήκαν τα τανκς και σταμάτησε αυτή η μεγάλη και σοβαρή ενέργεια του δεσϊμματος αυτού.

Κινηματογράφος: «Αναπαράσταση» και «Μέρες του '36» του Θεόδωρου Αγγελόπουλου, «Ευδοκία» του Δαμιανού, «Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση» του Κατσουρίδη με τον θαυμάσιο Θανάση Βέγγο, τον Έλληνα της βιοπάλης και της αντίστασης, «Το προξενίο της Άννας» του Βούλγαρη με την Άννα Βαγενά, που την έχουμε συντρόφισσα και αυτή εδώ, το «Ιωάννης ο βίαιος» της Μαρκετάκη και ξένες ταινίες που μας φλόγιζαν, όπως οι «Φράουλες και αίμα» που έγιναν διάφορα συμβάντα.

Και τέλος η μουσική: ο Θεοδωράκης, ο Σαββόπουλος, ο Ξαρχάκος, το Νέο Κύμα, η Μαρία Δημητριάδη, οι συναυλίες του Μαρκόπουλου με την αξέχαστη φωνή του Νίκου Ξυλούρη, που γίνονταν ταυτόχρονα και διαδηλώσεις και κυνηγητό από την αστυνομία.

Και φυσικά, διάβασμα: κλασικοί, Αλτουσέρ, Μαντέλ, Πουλαντζάς, Μαρκουζέ, Γκράμσι.

Η ανάπτυξη του αυτόνομου δικτατορικού κινήματος στις σχολές πήγαινε αγκαλιά με επιστημονικές συλλογικότητες, όπως η Ελληνοευρωπαϊκή Κίνηση Νέων, η ΕΚΙΝ, η Εταιρεία Μελέτης Ελληνικών Προβλημάτων, η γκαλερί του Μπαχαριάν, η «Στοά» του Πειραιά με διανοούμενους Ευρωπαίους που κτυπούσαν τους δικτάτορες μέσα στη φωλιά του θηρίου, όπως ο Γκύντερ Γκρας και η Τζόαν Ρόμπινσον, σημαντικά φυτώρια αντίστασης.

Παράλληλα, δημιουργήθηκαν οι τοπικοί σύλλογοι: Κρήτες, Ηπειρώτες, Χίοι, Ηλείοι Αχαιοί, που πρόσφεραν μέγιστα στη συσπείρωση των φοιτητών. Τότε όλα αυτά έφεραν καταιγιστικά γεγονότα, τομές. Η κηδεία του Σεφέρη το 1971, το αίτημα των ελεύθερων εκλογών το 1972, η «Μελέτη των δώδεκα της ΑΣΟΕΕ» το 1973 που ακολούθησε ήταν μια τομή τότε για το φοιτητικό κίνημα που ακολούθησε αμέσως η Ιατρική, η Πάντειος, η Βιομηχανική. Η πρώτη μαζική εκδήλωση σε πανεπιστήμιο για το πειθαρχικό ήταν των δώδεκα της ΑΣΟΕΕ, τον Φλεβάρη του 1973. Η πρώτη κατάληψη του Πολυτεχνείου, που δεν αναφέρεται, σκεπάστηκε από τα επόμενα γεγονότα τον Φλεβάρη του 1973, με την παραβίαση του όποιου ασύλου υπήρχε τότε από την Αστυνομία, σύλληψη και καταδίκη έντεκα φοιτητών.

Στράτευση των φοιτητών: Με τη στράτευση προσδοκούσαν ότι θα αφήσουν ακέφαλο το φοιτητικό κίνημα και όμως μπήκαν

μπροστά στον αγώνα οι συντρόφισσές μας και πήραν, με πολύ καλύτερη επιτυχία απ' ό,τι οι άντρες, το κίνημα στα χέρια τους. Κάλυψαν, δηλαδή, το κενό αυτό, που νόμιζε η χούντα ότι θα το επιφέρει.

Και τελευταίο κορυφαίο γεγονός ήταν οι τρεις καταλήψεις της Νομικής. Εάν δεν υπήρχε το Πολυτεχνείο, πιστεύω ότι θα υπήρχε η τρίτη, τουλάχιστον, κατάληψη της Νομικής.

Και ένα γεγονός, επίσης, που σημειώθηκε και πρέπει να το παρουσιάσουμε κι έπαιξε σημαντικό ρόλο, ήταν το μνημόσυνο του Παπανδρέου στις αρχές του Νοέμβρη του '71.

Ολοένα και περισσότερο δεν ήταν απλά φοιτητικά αιτήματα - κάτι είπε και ο Πρωθυπουργός- αλλά ήταν πολιτικά αιτήματα. Εάν είχαμε χρόνο να διαβάσω ένα κομμάτι-απόσπασμα από τον όρκο των φοιτητών της Νομικής, θα βλέπατε ότι βάζανε «ανατροπή του καθεστώτος», διεκδικούσαν την ελευθερία, τη σε βάθος δημοκρατία.

Όλοι οι δρόμοι οδηγούσαν, λοιπόν, στο μεγάλο αντιστασιακό άλμα. Η κατάληψη του Πολυτεχνείου ήταν μία πλήρης ελευθερία, συντροφικότητα, ελπίδα, για έναν καινούργιο, διαφορετικό κόσμο.

Στο γνωστό σύνθημα «Ψωμί - Παιδεία - Ελευθερία» και τα τρία κομμάτια του συνθήματος είναι δεμένα μεταξύ τους, αλληλένδετα. Τραντάζει αυτό το σύνθημα την παθητική στάση των μεγάλων τμημάτων του ελληνικού λαού. Σύνθημα παλιό αυτό, ίσως από τον Σπάρτακο, ενδεχομένως από τη Γαλλική Επανάσταση, σίγουρα από την Ελληνική Επανάσταση. Σας διαβάζω τι είπε ο Σολωμός: «Μήγαρις έχω άλλο στον νου μου πάρεξ ελευθερία και γλώσσα;»

Και το μοντέλο της οργάνωσης στην κατάληψη, με ιατρεία, μαγειρεία και κυρίως ο σταθμός, φανερώνει ένα ατίθασο, αυτόνομο -επαναλαμβάνω- κίνημα.

Τα τανκς, όμως, έδωσαν τη λύση; Πρώτη εικόνα: Πράγματι, έφεραν ξανά τον φόβο, το αίμα, τον πόνο, τον θάνατο, διέλυσαν τις συλλογικότητες και τις οργανώσεις, νέκρωσαν τα πανεπιστήμια.

Πίσω, όμως, από αυτό το φαίνεσθαι, έγινε ένα σοβαρό ρήγμα στη χούντα, το πραξικόπημα του Ιωαννίδη και η δικτατορία, που επέφερε τελικά και την προδοσία της Κύπρου. Έγινε πολύ εχθρικό το διεθνές περιβάλλον, άλλαξε άρδην και σε βάθος καί Έλληνες εξόριστοι σε όλη την Ευρώπη έπαιξαν σημαντικό ρόλο. Κυρίως, όμως, υπήρξε σαν αποτέλεσμα η ολοκληρωτική απονομιμοποίηση του καθεστώτος από τον ελληνικό λαό. Πραγματοποιήθηκε αυτό που ο Πουλιαντζάς ονόμασε «δημοκρατική ρήξη».

Διδάγματα από το Πολυτεχνείο: Το ηθικό, πολιτικό, ιδεολογικό δέσμο ολοκληρώθηκε με την πλήρη συντροφικότητα. Αγώνας από όλες τις πολιτικές πλευρές, οφείλω να πω, αλλά με ηγεμονεύουσα δύναμη την πληθυντική Αριστερά. Ιδίως τότε το Πολυτεχνείο καταγράφηκε ως ήττα, όμως ήταν μια εικονική ήττα. Εμπειρίαι αναπτυσσόμενα κύτταρα ανατροπής, σπέρματα νίκης και ως τέτοιο γεγονός καταγράφηκε στην παγκόσμια ιστορία.

Δεν είναι μόνο δικιά μας ιστορία το Πολυτεχνείο. Είναι και δικιά μας, αλλά είναι και παγκόσμια, γιατί η ιστορία γράφεται -και επαναλαμβάνω τη λέξη «γράφεται»- με μπρος πίσω. Και τα πρόσφατα, πολύ πρόσφατα γεγονότα, της πολιτικής μας ιστορίας έχουν αυτό το χαρακτηριστικό. Ήταν μια τακτική ήττα. Σίγουρα, όμως, δεν ήταν στρατηγική.

Ήταν μια ανολοκλήρωτη εξέγερση. Έκανε ρήξη στον συσχετισμό των κοινωνικών δυνάμεων. Με τη Μεταπολίτευση που υπήρξε, επέφερε ρήξη στον αυταρχισμό, στο κράτος έκτακτης ανάγκης των τριών δεκαετιών μετά από τον εμφύλιο, εξομάλυνε το ανώμαλο πολιτικό σύστημα, που χώριζε τους πολίτες σε μιάσματα και εθνικόφρονες, έβαλε ζητήματα εθνικής ανεξαρτησίας και, τέλος, ήταν ένα παγκόσμιο παράδειγμα πώς ένας λαός γίνεται ξανά ελεύθερος.

Να πω μία κουβέντα για τη «γενιά» που την περιφρονούν και παίζουν διάφορα ιδεολογικά παιχνίδια. Πράγματι, η γενιά παίρνει το όνομα αλλά καμιά γενιά δεν είναι ενιαία. Η γενιά της Αντίστασης έχει τον Γλέζο, αλλά έχει και τον Γεωργαλά. Τι μπορεί να πει κανείς; Υπάρχουν, φυσικά, ριψάσπιδες και βολεμένοι και καιροσκόποι. Όμως, το χρώμα το δίνουν οι πολλοί, οι αφανείς, οι αέριοι.

Ο νέος κοινωνικό συσχετισμός έθεσε και κέρδισε ζητήματα δημοκρατίας. Το Σύνταγμα το ελληνικό, που υπάρχει σήμερα, είναι από τα πιο προοδευτικά συντάγματα της Ευρώπης, αν όχι όλου του κόσμου, παρά το ότι θέλουμε να αλλάξουμε πολλά πράγματα, που κυρίως στην πορεία έγιναν άκρως συντηρητικά, όπως ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών. Θα τα δείτε αυτά στην πορεία.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αν φωνάζετε, για να τελειώσω, τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Πάντως, τα δώδεκα λεπτά έχουν περάσει. Πρέπει να ολοκληρώσετε.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΜΑΚΗΣ) ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, σε ένα λεπτό.

Βοήθησαν να υπάρξει ευημερία στους πολλούς, να υπάρχει εκδημοκρατισμός της παιδείας, ανάπτυξη συλλογικοτήτων και κινήματων. Δεν κατάφερε, όμως, να ανατρέψει με συλλογική παρέμβαση το παλιό πολιτικό σύστημα, το οποίο απλώς από ένστικτο συντήρησης αναπαλαιώθηκε και εδώ οφείλονται σε μεγάλο βαθμό τα δεινά που περνάει ο ελληνικός λαός.

Στο τέλος, όμως, θα δικαιωθεί η κραυγή του Πολυτεχνείου, που συνεχώς διαλαλείται -όχι μόνο στις επετείους. Γιατί; Γιατί οι χαμένοι αγώνες είναι αυτοί που δεν έγιναν ποτέ και για το σήμερα και για το αύριο. Θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία, όπως είπε ο μεγάλος ποιητής.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από τις πτέρυγες του ΣΥΡΙΖΑ και των ΑΝΕΛ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Τώρα τον λόγο έχει η κ. Νίκη Κεραμέως, Βουλευτής Επικρατείας, ομιλήτρια από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή επέτειος αποτελεί ημέρα έμπνευσης, ημέρα αναστοχασμού, αλλά και ημέρα προβληματισμού για κάθε πολίτη της χώρας.

Σαράντα τρία χρόνια μετά η εξέγερση του Πολυτεχνείου παραμένει σύμβολο αγώνα κατά του αυταρχισμού, αγώνα υπέρ της δημοκρατίας. Οι νέοι άνθρωποι που κλείστηκαν εκείνες τις ημέρες στο Πολυτεχνείο αντιστέκονταν με τον λόγο τους, με καρτερία και σθένος υπέμεναν τις διώξεις και τις αντιξοότητες.

Σαράντα τρία χρόνια μετά η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποδεικνύει ότι ο πόθος για δημοκρατία, για ελευθερία, για κοινωνική δικαιοσύνη είναι ισχυρότερος από τον φόβο της καταστολής, είναι ισχυρότερος ακόμα και από τον φόβο του θανάτου.

Σαράντα τρία χρόνια μετά η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποδεικνύει ότι υπάρχουν αξίες για τις οποίες κάποιος μπορεί να αγωνιστεί με κίνδυνο ακόμα και για την ίδια του τη ζωή. Και αυτή είναι η απόλυτη στιγμή της ηθικής εξύψωσης του ανθρώπου, αυτή είναι τελικά η απόλυτη στιγμή ελευθερίας.

Το Πολυτεχνείο σήμερα συμβολοποιεί και οφείλει να υπενθυμίζει κάτι ακόμα, κάτι διαχρονικό και κάτι πανανθρώπινο, ότι ο αγώνας για τη δημοκρατία είναι μια συνεχής διεκδίκηση. Οι νέοι τότε αντιστάθηκαν, διεκδίκησαν και κατάφεραν να αποκαταστήσουν τη δημοκρατία και όλοι εμείς σήμερα απολαμβάνουμε τους καρπούς του αγώνα εκείνου. Δεν αρκεί, όμως, αυτό. Είναι καθήκον όλων μας να διεκδικούμε καθημερινά καλύτερη ποιότητα για τη δημοκρατία, να διεκδικούμε εφαρμογή στην πράξη, στην καθημερινότητα των ιδανικών της ελευθερίας, της ισότητας ευκαιριών, της αλληλεγγύης και της δικαιοσύνης, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Σύνταγμά μας.

Κυρίες και κύριοι, είναι γεγονός ότι η δημοκρατία αποδείχθηκε ανθεκτική στα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Η Μεταπολίτευση αποτέλεσε μια περίοδο δημοκρατικής σταθερότητας και σχετικής κοινωνικής ευημερίας για ευρύτατα κοινωνικά στρώματα. Η Μεταπολίτευση αποτέλεσε την περίοδο της οικοδόμησης μιας σταθερής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Επίσης, είναι γεγονός ότι η δημοκρατία, παρά τις αντιθέτες και θορυβώδεις φωνές περί κατάρυσης του κράτους, αποδείχθηκε ανθεκτική και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης που βιώνουμε την τελευταία σχεδόν επταετία. Ωστόσο, δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει ότι δέχτηκε και δέχεται πλήγματα η δημοκρατία, πλήγματα τόσο σε διαδικαστικό επίπεδο, σε επίπεδο νομοθέτησης -να θυμίσω τις αλλεπάλληλες πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, να θυμίσω τη συστηματική νομοθέτηση πλέον με

χαρακτήρα επείγοντος ή κατεπείγοντος- όσο και σε επίπεδο ουσιαστικό με την ακραία ρητορική απέναντι στους θεσμούς της χώρας ή ακόμα και με την αξιοποίηση θεσμικών εργαλείων προς ίδιον όφελος.

Κυρίες και κύριοι, θα μπορούσα σήμερα από αυτό το Βήμα να εκμεταλλευτώ την ευκαιρία και να μιλήσω για την επικαιρότητα, να απαντήσω στα όσα είπε ο Πρωθυπουργός. Δεν θα το κάνω. Σήμερα είναι μέρα τιμής, δεν είναι μέρα προεκλογικών ομιλιών, δεν είναι μέρα συσπείρωσης κομματικού ακροατηρίου.

Ας είναι το πρώτο μήνυμα που θα κρατήσουμε από τη σημερινή επέτειο, ότι ο αγώνας για τη δημοκρατία είναι διαρκής και ότι μπορεί και πρέπει να λαμβάνει χώρα ακόμα και εντός αυτού που εμφανίζεται ως μια κανονικότητα. Διότι οι σειρήνες του λαϊσμού και της δημαγωγίας, που βλέπουμε να αρθρώνονται και εντός της κανονικότητας, μπορεί και αυτές να αποτελέσουν σοβαρή πληγή για τη δημοκρατία.

Υπάρχει, όμως, κυρίες και κύριοι κι ένα δεύτερο μήνυμα που συμβολοποιεί τη σημερινή επέτειο της εξέγερσης των νέων του Πολυτεχνείου και αυτή είναι η ίδια η δύναμη της νέας γενιάς. Οι νέοι του Πολυτεχνείου ήταν φοιτητές, ήταν νέοι που ήθελαν να μορφωθούν, νέοι άνθρωποι που ονειρεύονταν ένα καλύτερο μέλλον και που είχαν το θένος να διεκδικήσουν αυτό το καλύτερο μέλλον. Δεν διεκδικούσαν μόνο την ανατροπή του καθεστώτος, ονειρεύονταν και διεκδικούσαν κάτι πολύ πιο μεγάλο και υψιπέτες, να οικοδομήσουν μια διαφορετική Ελλάδα με δημοκρατία, δικαιοσύνη και ανεξαρτησία.

Το Πολυτεχνείο είναι το σύμβολο ενότητας και το σύμβολο αντίστασης της ενότητας, που αφήφά κάθε δυσκολία προκειμένου να δώσει σάρκα και οστά στο όραμά της για έναν διαφορετικό κόσμο, για μια κοινωνία δικαιοσύνης, ελευθερίας και αλληλεγγύης, που θα μοιράζονται ισότητα άντρες και γυναίκες, πολίτες του κόσμου χωρίς διακρίσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ό,τι ονειρεύονταν οι φοιτητές τον Νοέμβριο του 1973 ονειρεύονται και οι φοιτητές σήμερα. Όμως, σήμερα βλέπουμε τους νέους μας να φεύγουν από τη χώρα, να μη διεκδικούν στην Ελλάδα το καλύτερο αυτό μέλλον, να αναζητούν αυτό το καλύτερο μέλλον αλλού, έξω από τη χώρα μας. Φεύγουν από τη χώρα μας οι μορφωμένοι νέοι, οι προσοντούχοι, εκείνοι που έχουν τη δυνατότητα να παραγάγουν υψηλό προϊόν, προϊόν υψηλής αξίας, νέοι με πανεπιστημιακά πτυχία, νέοι με λαμπρά διδακτορικά, νέοι αρκετοί από τους οποίους είχαν θέσεις εργασίας στη χώρα μας κι όμως επέλεξαν να φύγουν, αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον εκτός της χώρας μας και αυτό, κυρίες και κύριοι, είναι από τις σοβαρότερες πτυχές του προβλήματος, η απογοήτευση που αισθάνονται σήμερα οι νέοι έχει καταλήξει απελπισία.

Οι νέοι σήμερα γυρίζουν την πλάτη στην πολιτική, γυρίζουν την πλάτη στους αντιπροσώπους της πολιτικής και αυτό είναι κάτι που όλους εμάς, το πολιτικό προσωπικό αυτής της χώρας, πρέπει να μας προβληματίζει. Και κυρίες και κύριοι, έχουμε όλοι μερίδιο ευθύνης γι' αυτό. Έχουμε όλοι ευθύνη για τη δημοκρατία που γερνάει, όλοι έχουμε ευθύνη να φέρουμε τους νέους ξανά κοντά στην πολιτική, να φέρουμε τους νέους ξανά σε θέση διεκδίκησης, να φέρουμε τους νέους ξανά σε θέση να ελπίζουν ότι μπορούν να διεκδικήσουν ένα καλύτερο μέλλον, ένα καλύτερο αύριο. Είναι καθήκον μας και ύψιστο χρέος μας να κάνουμε τη νέα γενιά ξανά μπροστά των προσδοκιών μιας κοινωνίας, ενός έθνους με μακρά διαδρομή. Ο νέος ιστορικός κύκλος που θα οικοδομηθεί για τη νέα γενιά, δεν μπορεί να οικοδομηθεί χωρίς τη νέα γενιά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και κλείνω- ας είναι αυτό το διπλό μήνυμα της σημερινής ημέρας μνήμης: Αφ' ενός ότι ο αγώνας για την ποιότητα της δημοκρατίας μας πρέπει να είναι διαρκής, πρέπει να είναι άοκνος, ακόμα και εντός μιας κανονικότητας κι αφ' ετέρου ότι μόνο με την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των νέων έναντι των θεσμών διακυβέρνησης, μόνο με την επανάκτηση αυτής της σχέσης με τους νέους θα μπορέσει να υπάρξει πραγματική πρόοδος στη χώρα και θα μπορέσει να εξέλθει η χώρα μας από τη γενικευμένη κρίση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Τον λόγο έχει ο κ. Αθανάσιος Θεοχαρόπουλος, Βουλευτής Επικρατείας της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ – ΔΗΜΑΡ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, η μνήμη μας οφείλει να συγκρατείται στον χρόνο. Σήμερα συμπληρώνονται σαράντα τρία χρόνια από τη φοιτητική εξέγερση του Πολυτεχνείου, από τότε που χιλιάδες νέοι επέλεξαν να αντισταθούν με όλες τους τις δυνάμεις στη δικτατορία των συνταγματαρχών και στον αυταρχισμό της, μετουσιώνοντας στον αγώνα τους τα πολύχρονα αιτήματα ενός ολόκληρου λαού για ελευθερία, δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη.

Εμπνεόμαστε σήμερα από εκείνη την ανάγκη της νεολαίας να ανατρέψει μία ασφυκτική κατάσταση. Αναγνωρίζουμε την εξαιρετική σημασία της κληρονομιάς του αντιδικτατορικού αγώνα, όπου η ανιδιοτέλεια και η δυναμική του ξεπέρασε δισταγμούς και ενδοιασμούς.

Θυμόμαστε σήμερα όλους αυτούς που αγωνίστηκαν ενάντια στην επάχρονη δικτατορία, γνώρισαν βασανιστήρια, φυλακές και εξορίες. Τιμούμε αυτούς που «έφυγαν» και αυτούς που ζουν ανάμεσά μας. Αποτίουμε φόρο τιμής σε όσους ανθρώπους εκείνη την περίοδο έβαλαν μπροστά το συλλογικό από το ατομικό. Γιατί αυτό είναι το μήνυμα εκείνων των χρόνων, που θα πρέπει να γίνει οδηγός για τη σημερινή νέα γενιά και για ένα αισιόδοξο αύριο.

Η έκβαση της αναμέτρησης ανάμεσα στη μνήμη και τη λήθη σφραγίζει πάντοτε τις κοινωνίες και προσδιορίζει το μέλλον τους. Στην περίπτωση της εξέγερσης του Πολυτεχνείου χρέος όλων μας είναι η μνήμη να νικά πάντοτε τη λήθη. Η μνήμη, όμως, δεν πρέπει να περιορίζεται σε επετειακές αναφορές. Η επιμονή στη μνήμη οφείλει να είναι η αρχή και η ελπίδα για έναν διαρκή, για έναν ασυμβίβαστο αγώνα για την επικράτηση της ειρήνης, για το δικαίωμα στην παιδεία και την εργασία, την κοινωνική δικαιοσύνη.

Οφείλουμε να αντλούμε δύναμη από το παρελθόν και να επεκτείνουμε τους αγώνες της γενιάς του Πολυτεχνείου. Σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία που βρίσκεται σήμερα η χώρα μας, παγιτευμένη σε μία παρατεταμένη και βαθιά κρίση, η ιστορική αυτή παρακαταθήκη των αγώνων της νεολαίας προσφέρεται ως μία αφορμή συλλογικής αυτογνωσίας, αποτελεί ευκαιρία για αναστοχασμό, για να προκύψουν νέοι αγώνες. Σήμερα αμφισβητούνται κεκτημένα δικαιώματα στην εργασία, την παιδεία, την υγεία, την κοινωνική ασφάλιση. Απαιτείται, λοιπόν, εγρήγορση.

Ταυτόχρονα, όλοι οι δημοκράτες πολίτες έχουμε χρέος να αντιταχθούμε και να απομακρύνουμε κάθε φασιστικό, ρατσιστικό και ξενοφοβό χαρακτηριστικό που εμφανίζεται στην ελληνική κοινωνία. Η δημοκρατία δεν έχει καμμία σχέση με νεοναζιστικές πρακτικές. Το μήνυμα του αντιδικτατορικού αγώνα πρέπει να σηματοδοτήσει την ενότητα του λαού και των προοδευτικών δυνάμεων για άμεση αλλαγή πολιτικών για την έξοδο της χώρας από την κρίση, την υπεράσπιση των αδύναμων κοινωνικών στρωμάτων και την ενίσχυση των θεσμών της δημοκρατίας. Συλλογική δράση, εθνική συνεννόηση, εθνική γραμμή για την έξοδο από την κρίση. Αυτό είναι το μήνυμα. Σε αυτή την αλλαγή η νέα γενιά πρέπει να έχει κυρίαρχο λόγο και ρόλο.

Άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό. Δυστυχώς δεν είναι παρών στην Αίθουσα αυτή τη στιγμή στη συζήτηση που γίνεται για την ημέρα μνήμης του 1973. Να τονίσω το εξής: Βεβαίως, υπάρχουν οι προκλήσεις του σήμερα. Όμως, το ζήτημα είναι ποιες είναι οι προκλήσεις του σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι.

Ανήκω σχεδόν στην ίδια γενιά με τον κ. Τσίπρα, αλλά έχω άλλη αντίληψη για το ποιες είναι οι προκλήσεις του σήμερα.

Πράγματι είναι η μακρύτερη περίοδος -όπως ακούστηκε- δημοκρατικής ομαλότητας. Και είναι θετικό γεγονός ότι ακούστηκε σήμερα αυτό, με ό,τι έχει ακουστεί τα προηγούμενα χρόνια. Σήμερα χρειάζεται παραγωγική και θεσμική ανασυγκρότηση, είπε ο κύριος Πρωθυπουργός. Βεβαίως, το ζήτημα είναι τι κάνουμε γι' αυτό. Δεν γίνεται τίποτα για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Όμως, η παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας είναι που θα δώσει το έναυσμα για την αλλαγή, για την υπέρβαση της κρίσης.

Ανέλαβε, είπε ο κ. Τσίπρας, η Κυβέρνηση να αποκαταστήσει

την τραυματισμένη δημοκρατία εντός των μνημονίων. Και η ερώτηση είναι: πώς; Με ένα βαρύτερο, επαχθέστερο μνημόνιο που υπέγραψε; Κυρίως αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να σταματήσουμε τις αιτίες που μας έφεραν στα μνημόνια. Και οι αιτίες που μας έφεραν στα μνημόνια, έχουν και ονοματεπώνυμο και περίοδο διακυβέρνησης. Και για όλα αυτά, την περίοδο διακυβέρνησης 2004-2009, δεν ακούμε τίποτα.

Ακούστηκε ότι η προσφυγή στις κάλπες τον Σεπτέμβριο του 2015, είναι μία έμπρακτη απόδειξη αυτής της διαδικασίας. Ουσιαστικά, όμως, η προσφυγή στις κάλπες του Σεπτεμβρίου ήταν η έμπρακτη απόδειξη ότι εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν, ότι δεν μπορούμε να κινούμαστε βάσει αυταπατών σήμερα έτσι όπως είναι πολυδιάστατα τα προβλήματα.

Και, βέβαια, το θέμα της υγείας και της παιδείας ορθώς θα έπρεπε να μπαίνει στο προσκήνιο. Αυτά τα οποία γίνονται -και μας ακούνε οι Έλληνίδες και οι Έλληνες- δεν βελτιώνουν την κατάσταση ούτε στην παιδεία ούτε στην υγεία. Δεν μπορούμε να ακούμε ότι τα βιβλία έρχονται στην ώρα τους σήμερα, ενώ αυτό έχει γίνει και τα προηγούμενα χρόνια. Το ζητούμενο είναι να έχουμε μία παιδεία, η οποία θα δίνει το έναυσμα και να είναι μορφωμένοι οι άνθρωποι, αλλά και να μπορεί να συνδέεται με την αγορά εργασίας.

Το ίδιο και για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, που το μόνο που δεν ξανακούσαμε σήμερα είναι για την προκήρυξη για πρόσληψη των ίδιων νοσηλευτών, κάτι που το ακούμε συνεχώς και δεν γίνεται. Δεν λύνονται έτσι τα προβλήματα σήμερα.

Βεβαίως, τα θέματα του χρέους και της ποσοτικής χαλάρωσης είναι πολύ σημαντικά. Όμως, χρειάζονται να γίνουν προοδευτικές μεταρρυθμίσεις στη χώρα μας, για να υπερβούμε την κρίση. Χρειάζονται επενδύσεις, να φέρουμε την ανάπτυξη, να αλλάξουμε το στρεβλό καταναλωτικό μοντέλο σε ένα υγιές, παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης.

Επίσης, κάθε ρατσιστική διάκριση θα πρέπει να αποφευχθεί. Εμείς χαιρετίσαμε το γεγονός ότι θεσπίστηκε το σύμφωνο συμβίωσης, που θεσπίστηκε κυρίως λόγω της δικής μας σθεναρής στάσης. Διότι, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, η συγκυβέρνηση εκείνη τη στιγμή δεν είχε τις ψήφους για να θεσπίσει σύμφωνο συμβίωσης. Δεν το λέω για ιστορικούς λόγους. Το λέω γιατί το ανέφερε ο κ. Τσίπρας και γιατί συζητούμε τώρα στις αρμόδιες επιτροπές και ακούγονται πάλι από τον συγκυβερνήτη ρατσιστικές αντιλήψεις για μη εξίσωση του συμφώνου συμβίωσης στους χώρους εργασίας, για μη εξίσωση όλων των δικαιωμάτων όλων των πολιτών. Να πούμε τα πράγματα όπως έχουν, να πούμε αλήθειες επιτέλους για να λύσουμε αυτά τα ζητήματα, να προχωρήσουμε μπροστά χωρίς να μετράμε το πολιτικό κόστος.

Αγαπητοί συνάδελφοι, σ' αυτό το πλαίσιο το Πολυτεχνείο είναι εδώ, για να δείξει πως η χώρα μας έχει τις δυνατότητες να ξεπεράσει την κρίση, αρκεί να το πιστέψουμε και αρκεί να πιστέψουμε στη νέα γενιά. Τώρα που ο αγώνας για την κοινωνική δικαιοσύνη, για την αλληλεγγύη, είναι περισσότερο επίκαιρος από ποτέ, τώρα που η νέα γενιά μαστιζεται από την κρίση και την ανεργία, που βλέπει τις προοπτικές της να συρρικνώνονται, τα όνειρά της να χάνονται, τώρα η γενιά αυτής της κρίσης δεν πρέπει να αποδειχθεί μια χαμένη γενιά. Πρέπει, αντίθετα, αξιοποιώντας την εμπειρία της Μεταπολίτευσης, να σταθεί όρθια απέναντι στο κλίμα της γενικευμένης απαξίωσης, διεκδικώντας ένα καλύτερο μέλλον, που δεν θα το σφραγίζουν η απόγνωση της ανεργίας, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η περιθωριοποίηση. Για να επιτευχθεί αυτό, δεν πρέπει να υποκύψει σε ψευδοδιλήμματα και σε λαϊκισμό, απ' όπου κι αν προέρχεται αυτός ο λαϊκισμός.

Η απόσταση, λοιπόν, ανάμεσα στα οράματα του Πολυτεχνείου και τη σημερινή, εξαιρετικά σκληρή, πραγματικότητα, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να μας οδηγήσει στην υποτίμηση των δημοκρατικών και κοινωνικών κατακτήσεων της μεταπολιτευτικής περιόδου. Η νέα γενιά μεγάλωσε μέσα στη θalπυρή της μεταπολιτευτικής σταθερότητας, οπλίστηκε με γνώσεις. Τώρα, όμως, βάλλεται εντονότερα από τις σκληρές επιπτώσεις της κρίσης και έρχεται αντιμέτωπη με την αντιμετώπιση αυτού του στρεβλού καταναλωτικού μοντέλου μέσα στο οποίο μεγάλωσε.

Δεν αμφισβητεί, λοιπόν, κανείς τη σημερινή κρίση αξιών και οραμάτων, απόρροια της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Η

κρίση, όμως, αυτή δεν μπορεί να αποτελεί άλλοθι για παραίτηση από την αγωνιστική στάση ζωής, για αδράνεια ή αδιαφορία. Οφείλουμε να χαράξουμε έναν δρόμο για τη νέα γενιά, με τη νέα γενιά. Να μετουσιώσουμε αυτό το όραμα σε εθνική στρατηγική, σε εθνικό σχέδιο για την έξοδο από την κρίση.

Ορισμένα συνθήματα και μηνύματα, αγαπητοί συνάδελφοι, που εξέπεμψαν τα πραγματικά γεγονότα της αντιδικτατορικής αντίστασης διατηρούν σήμερα την επικαιρότητά τους. Αλλάζει, όμως, το περιεχόμενο. Αυτό θέλω να τονίσω. Το σύνθημα «Ψωμί - Παιδεία - Ελευθερία» έχει μια άλλη έννοια. Η φτωχοποίηση υπάρχει και σήμερα και είναι έντονη. Οδηγεί στο να μην υπάρχει κάλυψη βασικών αναγκών σε πολλούς συνανθρώπους μας.

Στην παιδεία πρέπει να γίνει ριζική αλλαγή, μια συνολική μεταρρύθμιση, να μη συζητούμε μόνο τα επιμέρους ζητήματα. Πρέπει να συνδεθεί με την αγορά εργασίας, να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Βεβαίως, πρέπει να μπορέσει να αποκτήσει ξανά το νόημά της, να διαμορφώνει ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να εξοπλίζει τους νέους με ψυχικά και διανοητικά εφόδια, ώστε να μπορούν να γνωρίζουν την πραγματικότητα, να μπορούν να την ερμηνεύουν πολύπλευρα και, βεβαίως, να αγωνίζονται για να την αλλάξουν.

Για να αρθεί το οικονομικό αδιέξοδο και να βγει η χώρα από τα μνημόνια και τα προγράμματα δογματικής λιτότητας, απαιτείται να υιοθετηθεί ένα υγιές παραγωγικό μοντέλο, ένα νέο σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης, με εξοικονόμηση δαπανών, χωρίς νέες μειώσεις μισθών και συντάξεων, για να μην παράγει πλέον η χώρα οικονομικά αδιέξοδα, να μην είναι συνεχώς σε προγράμματα δογματικής λιτότητας, να μην παράγει ελλείμματα, να γίνει ανταγωνιστική, να γίνει παραγωγική, να δημιουργηθούν δουλειές με κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη, μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το να δώσουμε ελευθερίες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θεσμικά όργανα, το ζητάμε, διότι αυτό θα βοηθήσει στη λύση των προβλημάτων. Αυτό που δεν μπορεί να συμβαίνει είναι μια επιτροπεία, η οποία είναι έξω απ' ό,τι συμβαίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έξω από το ευρωπαϊκό κοινοτικό κερκτικό.

Αυτό δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό και δεν πρέπει να γίνει αποδεκτό ούτε το επόμενο χρονικό διάστημα σε παράλογες απαιτήσεις, όπως στα εργασιακά και τις ομαδικές απολύσεις, απαιτήσεις που είχαν αποτραπεί τα προηγούμενα χρόνια και πρέπει να αποτραπούν και τώρα.

Τελειώνοντας θέλω να πω μόνο ότι σήμερα πρέπει να πάρουμε δύναμη από όσα είχαν γίνει εκείνες τις ημέρες στο Πολυτεχνείο, με πάθος για ένα καλύτερο μέλλον. Και, μέσα μας, με τη σπίθα της αλλαγής που πρέπει και μπορεί να γίνει φλόγα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Τώρα τον λόγο έχει ο Βουλευτής Λάρισας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Γεώργιος Λαμπρούλης.

Κύριε Λαμπρούλη, ελάτε, γιατί με τον χρόνο σήμερα έχουμε κάνει υπερβάσεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Μην αρχίζετε από εμένα, κυρία Πρόεδρε, τις παρατηρήσεις. Ό,τι έχω να πω, θα το πω και βεβαίως, ενδεχομένως, να υπερβώ και τον χρόνο. Σας το ξεκαθαρίζω από την αρχή.

Και μιας που ξεκίνησαμε έτσι, επιτρέψτε μου, κυρία Πρόεδρε, ένα σχόλιο πριν περάσω στην κυρίως ομιλία μου.

Η σημερινή παρουσία του Πρωθυπουργού στη Βουλή είναι υποκριτική, προκλητική και ξεπερνά κάθε όριο πολιτικού θράους. Δεν ήρθε ο Πρωθυπουργός σήμερα, για να τιμήσει το Πολυτεχνείο και τους αγωνιστές του. Ήρθε αναζητώντας άλλοθι για τους τεμενάδες που έκανε δυο ημέρες τώρα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και την πολιτική τους. Ήρθε ως παραχαράκτης, για να αλλοιώσει και να διαστρεβλώσει το μήνυμα και τα συνθήματα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου. Ήρθε για να διασκεδάσει τις εντυπώσεις που δημιούργησε η εικόνα του Υπουργικού Συμβουλίου της «πρώτης φοράς -υποτίθεται- Αριστεράς» να χειροκροτά μαζί με τους Γλύμπουργκ τις αναφορές Ομπάμα για τη συμβολή των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ στη δημοκρατία, αυτών των δυ-

νάμεων, δηλαδή, που στήριξαν τη χούντα στην Ελλάδα, που στηρίζουν και σήμερα πολέμους και επεμβάσεις σε όλον τον κόσμο.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ο ξεσηκωμός στο Πολυτεχνείο τον Νοέμβριο του 1973 αποτελεί ένα ιστορικό γεγονός, ορόσημο της λαϊκής πάλης σε μια από τις δύσκολες περιόδους της νεότερης ιστορίας του λαϊκού μας κινήματος και σαν τέτοιο ορόσημο σηματοδοτεί στη συνείδηση του λαού και της νεολαίας την αντίσταση και την ανυποταγή. Ένας λαϊκός ξεσηκωμός, τα όρια του οποίου δεν χωρούν στο στενό πλαίσιο της αστικής δημοκρατίας, που μπορεί να αλλάζει τον μανδύα της κοινοβουλευτικής διακυβέρνησης με φασιστικά καθεστώτα και χούντες, δηλαδή της δικτατορίας των μονοπωλίων, αλλά με τον ίδιο πάντα σκοπό: την εξουσία πάνω στην εργατική τάξη και στον λαό για τη διαιώνιση της εκμετάλλευσης.

Ο λαϊκός αυτός ξεσηκωμός είχε μήνυμα πολιτικό, ανατρεπτικό, αντιιμπεριαλιστικό ενάντια στις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ. Δεν ήταν μόνο ο φοιτητικός ξεσηκωμός, όπως προβάλλουν οι απολογητές του συστήματος, αλλά υπάρχει ένα χαρακτηριστικό που αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο και από το οποίο βγαίνει πείρα και για το σήμερα.

Στον ξεσηκωμό του Πολυτεχνείου εκφράστηκε η σύνδεση του φοιτητικού κινήματος με το εργατικό κίνημα που έπαιξε σημαντικό ρόλο στον ίδιο τον ξεσηκωμό, όπως και στην επιδρασσή του στις μετέπειτα εξελίξεις. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου δεν ήταν απλά ένα μαζικό και ξαφνικό μαχητικό ξέσπασμα, δεν προήλθε από το πουθενά, παρά ήταν αποτέλεσμα της ασύαυστης και πολύμορφης λαϊκής πάλης και σύγκρουσης πολιτικών, που εξελίχθηκε σε μια αποφασιστική αιματηρή σύγκρουση με τη στρατιωτικοφασιστική δικτατορία.

Είχε θύματα. Πέρασε στην ιστορία ως κορυφαίο γεγονός της αντιδικτατορικής πάλης του ελληνικού λαού και της νεολαίας του. Γι' αυτό δικαιολογημένα τιμάται και διατηρείται στη μνήμη ως ένα από εκείνα τα αγωνιστικά πετάγματα που εμπνέουν.

Το γεγονός ότι ο αγώνας του Πολυτεχνείου δεν ολοκληρώθηκε σε ό,τι αφορά τους στόχους του, που τραβούσαν πέρα από την αποκατάσταση της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, γιατί ο συσχετισμός δύναμης δεν το επέτρεψε, δεν αναιρεί σε τίποτα την προσφορά του και την αξία του. Αντίθετα, τα συμπεράσματα απ' αυτή τη λαϊκή εξέγερση είναι πολύ χρήσιμα, τόσο για τους σημερινούς όσο και για τους μελλοντικούς αγώνες.

Η επτάχρονη αντιδικτατορική πάλη του λαού και ο ξεσηκωμός του Πολυτεχνείου απέδειξαν, πως κανένας αντιδραστικός μηχανισμός, όσο κι αν εμφανίζεται παντοδύναμος και αιώνιος, δεν μπορεί να αναμετρηθεί με την υπεροχή του οργανωμένου εργατικού λαϊκού κινήματος, που με την αποφασιστική οργανωμένη δράση του μπορεί ναβάλει τη δική του σφραγίδα στις εξελίξεις, να επιβάλλει το δίκιο του με τη δική του δύναμη, χωρίς να περιμένει σωτήρες.

Με την κορύφωση σήμερα του εορτασμού τιμάμε εκείνες και εκείνους που πήραν μέρος στην αντιδικτατορική πάλη, που έμειναν όρθιοι στα κρατητήρια της ασφάλειας, δεν λύγισαν από τα βασανιστήρια στο ΕΑΤ-ΕΣΑ στη Μπουμπουλίνας, στις φυλακές, στις εξορίες και τα στρατοδικεία, σε κάθε τόπο μαρτυρίου, τους κομμουνιστές που πρωτοστάτησαν στην πάλη του λαού και της νεολαίας, στον αντιδικτατορικό αγώνα, τα μέλη και στελέχη του ΚΚΕ και της ΚΝΕ, τους φίλους και οπαδούς του, που με την ηρωική και αταλάντευτη στάση τους έδειξαν ότι ο αγωνιστής έχει ανεξάντλητες δυνάμεις και αντοχές όταν είναι αποφασισμένος και βάζει πάνω από τον εαυτό του το κόμμα, τον αγώνα, το δίκιο του αγώνα.

Καλούμε και από αυτό το Βήμα τους εργαζόμενους, τη νεολαία, να τιμήσουν τον ηρωικό ξεσηκωμό στο Πολυτεχνείο και τους νεκρούς της αντιδικτατορικής πάλης, συμμετέχοντας μαζικά στις εκδηλώσεις εορτασμού και στην πορεία προς την αμερικάνικη Πρεσβεία.

Καλούμε κάθε προοδευτικό άνθρωπο, το εργατικό λαϊκό κίνημα, να εναντιωθεί στην παραχάραξη της ιστορίας, σε όσους διαστρεβλώνουν την ουσία του ηρωικού ξεσηκωμού τον Νοέμβριο του '73, που αποκρύπτουν τη μεγάλη συμβολή του ΚΚΕ και της ΚΝΕ σε όλον τον αντιδικτατορικό αγώνα, να απομονώσουν τους σύγχρονους υμνητές της χούντας, τους ναζιστές της Χρυ-

σής Αυγής που εχθρεύεται και συκοφαντεί την πάλη του λαού και της νεολαίας, αλλά και όσους χύνουν το δηλητήριο του ρατσισμού, του φασισμού, του αντικομμουνισμού, ειδικά σήμερα, σαράντα τρία χρόνια από την ηρωική εξέγερση στο Πολυτεχνείο, σε μια κρίσιμη για τον λαό περίοδο, όπου από τη μία έχουμε την ολομέτωπη επίθεση στα δικαιώματά του με τα μνημόνια αλλά και τα νέα μέτρα που έρχονται, που τον οδηγούν στη φτώχεια, την ανεργία και την εξαθλίωση και από την άλλη το βάθεμα της εμπλοκής της χώρας μας στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και πολέμους στην ευρύτερη περιοχή μας.

Σε αυτές τις συνθήκες η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ φέρνει τεράστιες ευθύνες, καθώς με το πρόσχημα της γεωστρατηγικής αναβάθμισης εμπλέκει τη χώρα μας ακόμα πιο βαθιά στους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς, προσπαθώντας μάλιστα να εξωραϊσεί τους κάθε λογής ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς ως παράγοντες ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας στην περιοχή, βάζοντας σε θανάσιμο κίνδυνο τον ελληνικό λαό.

Παίρνοντας υπ' όψιν τις επικίνδυνες εξελίξεις, καλούμε τον λαό να προβληματιστεί και να δει κατάματα τα πράγματα, να απορρίψει την εκστρατεία παραπλάνησης, παραπληροφόρησης που προβάλλουν ως ελπίδα την υποταγή του, να αντισταθεί στην οργανωμένη προσπάθεια χειραγώγησης που οργανώνουν η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ και τα υπόλοιπα αστικά κόμματα, με αφορμή την επίσκεψη-πρόκληση του απερχόμενου Προέδρου των ΗΠΑ τις μέρες του ηρωικού ξεσηκωμού του Νοέμβριου του '73 ενάντια στη στρατιωτική δικτατορία, που είχε την στήριξη των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ, μια επίσκεψη που παρουσιάζεται ως επίσκεψη σωτηρίας της χώρας μας, όταν ο ίδιος ο Ομπάμα εκόμισε νέα επικίνδυνα σχέδια κατά του λαού μας κατά των λαών της περιοχής. Μάλιστα η πρόκληση απέναντι στο λαό που ματώνει, δεν έχει όρια, αφού η Κυβέρνηση ευχαριστεί τις ΗΠΑ για την παρέμβασή τους στο θέμα του χρέους και της διαπραγμάτευσης που έφερε το τρίτο μνημόνιο.

Αλήθεια ο Πρόεδρος Ομπάμα δεν είναι που μαζί με τους άλλους ιμπεριαλιστές του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν απλώσει τον πόλεμο, τη δυστυχία, τη φτώχεια, την προσφυγιά σε δεκάδες χώρες του κόσμου; Να γιατί η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, η «πρώτη φορά Αριστερά», είναι η πρώτη για τις βρώμικες δουλειές, αφού επιχειρεί να καπηλεύεται τους λαϊκούς αγώνες, ενώ στην πράξη συνεχίζει πιο φανατικά την πολιτική των προηγούμενων αστικών κυβερνήσεων και ακολουθεί στάση συνεπούς εκπροσώπησης των μεγάλων μονοπωλιακών συμφερόντων και των ιμπεριαλιστικών ενώσεων, καλλιεργώντας την υποταγή, αλλά και όταν χρειάζεται, τον αυταρχισμό με τις κατάπτυστες απαγορεύσεις στον λαό να διαδηλώνει.

Να γιατί ο λαός μας θα πρέπει να αντιμετωπίζει ως αντιπάλους και όχι ως φίλους όλους αυτούς τους εκπροσώπους του κεφαλαίου από το εξωτερικό, που σμίγουν με την ελληνική πλουτοκρατία και τους πολιτικούς της εκπροσώπους, ετοιμάζοντας κάθε φορά νέα αντιλαϊκά δεσμά. Διότι τους λεγόμενους «συμμάχους», τους έχει γνωρίσει καλά ο λαός μας και τους έχει πληρώσει πολύ ακριβά. Είναι ώρα επαγρύπνησης και αγώνα ενάντια στα ιμπεριαλιστικά σχέδια και την όποια ελληνική εμπλοκή.

Η προσπάθεια για ομοψυχία κάτω από τους λεγόμενους εθνικούς στόχους θα πρέπει να πέσει στο κενό. Καμμία σχέση δεν υπάρχει ανάμεσα στα συμφέροντα των μονοπωλίων και τα συμφέροντα και τις ανάγκες του ελληνικού λαού, ο οποίος μοχθεί καθημερινά κάτω από τις όλο και πιο δύσκολες συνθήκες που δημιουργεί η αντιλαϊκή πολιτική τους. Η κρίση, η ανεργία, η φτώχεια, οι πόλεμοι θα υπάρχουν, όσο η εξουσία βρίσκεται στα χέρια των καπιταλιστών, όσο η Ελλάδα είναι δέσμια των ιμπεριαλιστικών Οργανισμών ΝΑΤΟ και Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσο κι αν είναι δύσκολες οι συνθήκες της πάλης σήμερα, όσο αρνητικός κι αν είναι ο συσχετισμός δύναμης, ο λαός μας έχει μεγάλη δύναμη στα χέρια του και αυτή θα απελευθερωθεί, στον βαθμό που συνειδητοποιεί το δίκαιο και τα συμφέροντά του.

Σαράντα τρία χρόνια μετά το Πολυτεχνείο, το ΚΚΕ συνεχίζει τον αγώνα για να βγουν δυναμικά στο προσκήνιο ο λαός και η νεολαία, να οικοδομήσουν γερό λαϊκό κίνημα με αντικαπιταλιστική, αντιμονοπωλιακή γραμμή, για να απαλλαγούν από τη φτώχεια, την καταπίεση και τα δεινά της κρίσης.

Με το ΚΚΕ δυνατό, στηρίγμα του λαού, με την αυτοθυσία των κομμουνιστών, την προσφορά και την πρωτοπόρα δράση όπως πάντα στην ιστορία του λαϊκού κινήματος, μπορεί να ανοίξει ο δρόμος για τη χειραφέτηση του λαού από την ιδεολογία και την πολιτική των κομμάτων του συστήματος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτές είναι οι προϋποθέσεις, για να σπάσει η μοιρολατρία που καλλιεργεί το σύστημα, να μπολιαστεί με πείρα η οργάνωση του λαού για να νικήσει. Το ΚΚΕ, σήμερα, καλεί σε συστράτευση και συμπίεση, για να δυναμώσει τώρα η λαϊκή συμμαχία μεταξύ της εργατικής τάξης, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων της πόλης και της υπαίθρου, των νέων και των γυναικών, των λαϊκών οικογενειών για τη ριζική ανατροπή, την κοινωνικοποίηση των μονοπωλίων, τη διαγραφή όλου του χρέους, την κατάργηση των μνημονίων, την αποδέσμευση της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, όλες τις μπεραιοκρατικές ενώσεις, για την εργατική λαϊκή εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Τώρα θα δώσω τον λόγο στον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ένωσης Κεντρώων, στον κ. Βασίλειο Λεβέντη.

Κύριε Λεβέντη, θα πω και για εσάς επτά λεπτά, υπενθυμίζοντας ότι το Προεδρείο δεν είναι διακοσμητικό, γιατί ο κ. Λαμπρούλης, αν και Αντιπρόεδρος, με επέπληξε ότι θα μιλήσει όσο θέλει. Μετά ζητάμε και από τους Βουλευτές να τηρούν τον χρόνο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Σε μένα απευθύνεστε, κυρία Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Μου είπατε...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Εσείς είστε η Προεδρεύουσα. Συγγνώμη εσείς είστε η Προεδρεύουσα, κυρία Χριστοδουλοπούλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Ναι και είπατε ότι θα μιλήσετε όσο θέλετε. Εντάξει τότε θα μιλάνε όλοι όσο θέλουνε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Δεν είπα αυτό το πράγμα. Είπα ότι θα υπερβώ τον χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Είμαστε διακοσμητικοί εδώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Μην προκαλείτε τώρα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Όχι, κανείς δεν υπακούει σε τίποτα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): ...διότι εσείς δώσατε το δικαίωμα. Δηλαδή οι άλλοι εκπρόσωποι έχουν περισσότερη δυνατότητα υπέρβασης του χρόνου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα κάνω εκκλήσεις. Και δεν μου απάντησε κανείς έτσι.

Ελάτε, κύριε Λεβέντη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι που ευρίσκομαι πάλι μαζί σας. Δεν ξέρω πώς καταφέρνουμε και μιλούμε πολύ αραιά. Πάνω από ένα μήνα έχουμε να μιλήσουμε εδώ πέρα. Δεν ξέρω πώς τα καταφέρνουμε και υπάρχει πιο πολύ δράση έξω από το Κοινοβούλιο και λιγότερη στο Κοινοβούλιο. Δεν ξέρω πόσο επιτελείται το έργο και πόσο προοδεύουν οι επιτροπές. Μακάρι να γίνεται αυτό ακωλύτως.

Πάντως να ξέρουμε ότι όσο λιγότερο δουλεύει το Κοινοβούλιο, τόσο λιγότερο υπάρχει και δημοκρατία. Είναι η άποψή μου αυτή.

Μιλάμε σήμερα για την ημέρα του Πολυτεχνείου. Είναι μια μεγάλη μέρα. Είναι μια μέρα που δοξάζουμε ανθρώπους, που απέναντοι πρόταξαν τα στήθια τους χωρίς προοπτική, χωρίς καμμία σιγουριά. Φοιτητές όντες από φτωχικές οικογένειες της υπαίθρου πρόταξαν τα στήθια τους απέναντι σε μία οργανωμένη χούντα, η οποία χούντα τι έκανε; Αφαιρούσε την αναβολή λόγω σπουδών και υπήρχε περίπτωση να καταστραφεί η οικογένεια του φοιτητή. Δηλαδή υπήρξαν άνθρωποι που ρίσκαραν τα πάντα και δεν είχαν τίποτα.

Όσοι έχουν αγωνιστεί και έχουν δώσει το αίμα τους και τη ζωή τους, το κάνανε για τη δημοκρατία. Έχουμε φτάσει σήμερα σε

μια εποχή, που πείτε μου πόσοι ρισκάρουν τα πάντα χωρίς να έχουν τίποτα. Διερωτηθείτε. Υπάρχει τέτοια ιερότητα πλέον στη σημερινή εποχή; Γιατί είναι ιερότητα να είσαι το μηδέν, να σε παίρνει η χούντα να σε πηγαίνει Αλεξανδρούπολη ως στρατιώτη και εσύ παρά ταύτα να λες «Έξω η χούντα», να φυλακίζεσαι, να διώκεσαι.

Βέβαια αλλάζουν οι εποχές, θα μου πείτε και κόμματα τα οποία λέγαν «Έξω οι Αμερικανοί», τώρα θεωρούν ότι με το που ήρθε ένας Αμερικανός Πρόεδρος ήταν επίτευγμα. Πολλοί στον ΣΥΡΙΖΑ και στο ΚΚΕ έχουν αγωνιστεί επί σειρά ετών κατά των Ηνωμένων Πολιτειών. Τώρα παρουσιάζεται ως επιτυχία ότι ήρθε εδώ ο Ομπάμα και μίλησε κατά της λιτότητας.

Η επίσκεψη ενός Προέδρου είναι κάτι έστω και τις τελευταίες εβδομάδες πριν την πτώση του. Αλλά να μην ξεχνάμε ότι αυτός που ήρθε, είναι ένας Πρόεδρος που αποδοκιμάστηκε στις τελευταίες εκλογές. Είχε ενεργά αναμειχθεί στον αγώνα υπέρ της Κλίντον και αποδοκιμάστηκε. Γιατί είμαι σίγουρος ότι τον Τραμπ δεν τον ψήφισε ο αμερικανικός λαός, απλά καταψήφισε μια ελίτ που είχε δημιουργηθεί στην Ουάσινγκτον, η οποία είναι μόνιμη και βάζει ο καθένας τη γυναίκα του πρόεδρο αργότερα. Ήδη λένε ότι πρέπει να μπει και η Μισέλ Ομπάμα υποψήφια για την προεδρία. Αυτή την ελίτ πήγε να καταψηφίσει ο Αμερικανός.

Εγώ ήμουν στην Αμερική πριν σαράντα μέρες και είδα απλούς ανθρώπους, σεκιούριτι, υπαλλήλους, σερβιτόρους και ήταν υπέρ του Τραμπ και ανησύχισα. Λέω: «Δεν βλέπετε ότι είναι ασυνάρτητος σε ό,τι λέει; Δεν έχει δομή ο λόγος του κ.λπ.» και η απάντησή ήταν: «Από τους άλλους τι είδαμε;». Αυτή ήταν η απάντηση από τους απλούς ανθρώπους. Βέβαια επειδή λέγαν και οι δημοσκοπήσεις ότι βγαίνει η Κλίντον, πίστευα και εγώ ότι θα βγει η Κλίντον, πίστευα ότι θα εφοβούντο να τον ψηφίσουν.

Εν πάση περιπτώσει είδατε πόσο αλλάζουν τα πράγματα; Κάποτε έκαναν αγώνες κάποιοι κατά των Αμερικανών, έκαναν σχεδόν καθημερινές διαδηλώσεις έξω από την αμερικανική Πρεσβεία και τώρα περιμένουμε από τις Ηνωμένες Πολιτείες να πιέσουν για το χρέος.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΛΥΚΟΥΔΗΣ)

Διερωτώμαι. Τι να πιέσουν για το χρέος; Αφού ξέρετε ότι το χρέος έχει πάει στα κράτη και 1 ευρώ να χαρίσει η Μέρκελ, χρειάζεται απόφαση του κάθε κοινοβουλίου. Τρεις φορές το έχω πει στον κύριο Πρωθυπουργό κατ' ιδίαν. Γιατί προβάλλετε το χαρτί ότι θα μειωθεί το χρέος; Να προβάλλετε άλλα χαρτιά, επιμηκύνσεις, μείωση επιτοκίων, να έλθουν επενδυτές, να ζητάμε ευκαιρίες και όχι χρήματα.

Γιατί επιμένετε τόσο πολύ στη μείωση του χρέους, αφού γνωρίζετε προεξοφλημένα ότι θα αποτύχετε εκεί;

Δεν μου έχει απαντήσει ο κ. Τσίπρας. Μάλιστα, αντί απαντήσεως, όταν ήρθε εδώ ο Ομπάμα και ενώ έγραψαν οι εφημερίδες και είπαν οι τηλεοράσεις ότι θα παρίστανται όλοι οι πολιτικοί Αρχηγοί στις εκδηλώσεις, την Ελάσσονα Αντιπολίτευση την αποκλείσατε από αυτές και καλέσατε πρυτάνεις, πρωθυπουργούς ενενήντα και ενενήντα οκτώ ετών, καλέσατε δικαστές, πρεσβευτές και όχι τους Αρχηγούς Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

Κρυφτήκατε πίσω από το αυστηρό πρωτόκολλο. Δηλαδή τι θα ενοχλούσε να είμαι εγώ, η Γεννημάτα και ο Θεοδωράκης, τρεις καρέκλες ακόμα στο δείπνο; Θα έχανε κάτι ο κ. Τσίπρας; Δεν το αντιλήφθηκα αυτό, κυρίες και κύριοι. Μήπως υπάρχει φόβος, μήπως μάθει ο ξένος ηγέτης ότι έχουμε και κάποιες άλλες διαφορετικές απόψεις;

Γιατί εμείς έχουμε την άποψη -και σε αυτό διαφέρει από τη Νέα Δημοκρατία και τον ΣΥΡΙΖΑ η Ένωση Κεντρώων- ότι εάν αφαιρεθούν οι παθογένειες, η χώρα ορθοποδεί. Δεν χρειάζονται ούτε δάνεια ούτε μνημόνια.

Θα μου πείτε «τι λες, κύριε Λεβέντη; Εάν λήγει ένα ομόλογο, πώς θα το πληρώσουμε χωρίς δάνεια;». Έχω αυτή την άποψη, ότι πρέπει να αφαιρεθούν οι πολλαπλές συντάξεις και να γίνουν όλες μία, να αφαιρεθούν οι συντάξεις των πλουσίων, να εντοπίσουμε τις ογδόντα χιλιάδες περιπτώσεις, που έχουν ούτως ή άλλως εισοδήματα πάνω από το 3.000 ευρώ το μήνα, να βρούμε τους αργόμισθους που υπάρχουν στο δημόσιο, στους δήμους και στις ΔΕΚΟ - αυτό εννοούν οι ξένοι όταν φωνάζουν «κόψτε

δαπάνες»- να κάνουμε τους Βουλευτές από τριακόσιους διακόσιους. Χρειαζόμεθα όλοι στην Αίθουσα αυτή; Εάν χρειαζόμεθα, να τους κάνουμε τετρακόσιους. Όμως νομίζω ότι μπορεί να λειτουργήσει ένα κράτος δέκα εκατομμυρίων και με διακόσιους, για να μη γίνουμε συντεχνία.

Πρέπει να γίνουν κάποιες διορθώσεις, για παράδειγμα να μειωθεί στη μέση ο μισθός του Βουλευτή. Ξέρω ότι η Αίθουσα δεν θέλει. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Βουλής μιλώντας σε έναν ραδιοφωνικό σταθμό μετά την τελευταία μου ομιλία, είπε στον κ. Χατζηνικολάου ότι δεν συμφωνεί με τη μείωση του μισθού του Βουλευτών ούτε με τη μείωση του αριθμού των Βουλευτών.

Απόψεις είναι αυτές. Κάνει κάποιες φιλότιμες προσπάθειες, δεν έχω αντίρρηση. Αλλά εδώ δεν χρειάζονται απλά προσπάθειες. Εδώ χρειάζεται ένα αποτέλεσμα και να ξαναφέρουμε την κοινωνία και τον λαό κοντά στην πολιτική, να μπει νέο αίμα στην πολιτική. Νέο αίμα δεν είναι αυτοί που βάζει ο κ. Τσίπρας ή που βάζω εγώ, οι καινούργιοι. Εννοώ νέο αίμα που έχει και διαφορετικές απόψεις. Γιατί εάν η διαφορετικότητα είναι μόνο εκτός Αίθουσας, πάμε σε άσχημες εξελίξεις. Εάν καταφέρουμε, η Αίθουσα αυτή να εκφράζει κάτι ομοιογενές, περίπου παρόμοιο, η δε διαφορετικότητα να είναι μόνο εκτός Αιθούσης, θα έχουμε άσχημες εξελίξεις.

Δεν λαϊκίζω όταν ζητώ μείωση του αριθμού των Βουλευτών. Είναι χρέος. Όταν τρώνε από τους μητροπολίτες χιλιάδες άνθρωποι, όταν οι δήμαρχοι ταίζουν και αυτοί τόσους φτωχούς ανθρώπους, όταν λειτουργούν κοινωνικά παντοπωλεία, θεωρώ ότι υπάρχει χρέος και η πολιτική ηγεσία με τις δικές της θυσίες, να δώσει το παράδειγμα. Έχουμε καταφέρει επί σειρά ετών να διώξουμε τον κόσμο από κοντά μας. Δεν πρέπει να τον επαναφέρουμε αυτόν τον κόσμο; Μέσα στο πλαίσιο αυτό κάνουμε τις προτάσεις.

Γράφτηκε στις εφημερίδες ότι είχα ένα φλερτ με τον κ. Τσίπρα. Η αλήθεια είναι ότι μόνο στο θέμα της απλής αναλογικής συμπίναμε.

Μάλιστα του τόνισα εις την τελευταία μας συνάντηση: «Μην ξαναπενήνεις νομοσχέδια με εκατόν πενήντα τρεις. Προσπάθησε να πετύχεις συναίνεση. Δεν ψήφισε η Βουλή την απλή αναλογική; Εσύ να επιμένεις εις τη συναίνεση. Τι τα θέλεις τα νομοσχέδια με εκατόν πενήντα τρεις και οι μισοί να λένε τους άλλους μισούς προδότες; Προσπάθησε επικοδομητικό διάλογο και να ψηφίζουν τα νομοσχέδια διακόσιοι, διακόσιοι σαράντα. Προσπάθησε το αυτό!».

Αντί να το καταφέρει αυτό και να το επιδώσει, επανέρχεται, κλείνεται στο καβούκι του ξανά και γυρίζουμε στην προ της απλής αναλογικής εποχή με τους εκατόν πενήντα τρεις.

Δεν θα έχουμε καλή κατάληξη, διότι το οικονομικό θα είναι πολύ άσχημο, κυρίες και κύριοι. Μπορεί και εσείς να έχετε τις πληροφορίες σας από την Ευρώπη, αλλά θα μου επιτρέψετε να τις έχω και εγώ. Η Ευρώπη απαντάει, αυτή θα είναι η απάντηση στον κ. Τσίπρα: «Συμφωνούμε, προχωρήστε τις μεταρρυθμίσεις και το 2018, αν το ύψος του χρέους είναι εμποδίο και να βγείτε στις αγορές, τότε θα το κοιτάξουμε». Αυτή είναι η απάντηση της Ευρώπης. Θα ήταν αφελής ο κ. Τσίπρας, αν περίμενε διαφορετική απάντηση. Τι θα κάνει, λοιπόν, η Βουλή μετά από αυτά;

Οι δε μεταρρυθμίσεις πρέπει να προχωρήσουν. Ξέρετε γιατί; Ας πούμε στα εργασιακά, που όλα τα κόμματα λένε «όχι μεταρρυθμίσεις!», δήθεν διότι προστατεύουν τους εντός αγοράς εργαστές, μη χάσουν τα κεκτημένα τους. Οι άνεργοι; Για τους άνεργους κάνουμε τίποτα; Όχι! Εκρηκτική ύλη! Για τους άνεργους δεν κάνει τίποτα. Κανένα κόμμα δεν έχει άποψη για τους άνεργους, παρά λένε αορίστως ότι θα υπάρξει ανάπτυξη και θα απασχοληθούν οι άνεργοι.

Πόσο μπορεί να κρατήσει αυτό; Πόσο μπορεί να ζήσει ένας άνεργος τρώγοντας στους μητροπολίτες; Πόσο; Πόσο μπορεί να κάσει μια Κυβέρνηση ούσα μνημονιακή και συνεχώς κόβουσα μισθούς, συντάξεις και επιβαρύνουσα με νέους φόρους; Πόσο μπορεί να κάσει;

Πού οδηγεί αυτό το πράγμα; Έχετε κάποια γνώμη ότι έρχεται κάτι που θα σας δώσει ώθηση; Όχι. Άρα εδώ είναι θέμα πτωτικής πορείας. Είναι θέμα αντοχής της κοινωνίας και της Κυβέρνησης.

Εγώ πιστεύω ότι έκανε λάθος αυτή η Βουλή και ότι οι πολιτικοί

Αρχηγοί κάναμε λάθος, που δεν κάναμε μια μεγάλη κυβέρνηση διακοσίων πενήντα εδρών.

Τη μεγάλη κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, δεν τη ζήτησα από καπρίτσιο. Τη ζήτησα, διότι όπου επικοινωνούσα με το εξωτερικό, μού έλεγαν ότι χρειάζεται πολιτική σταθερότητα.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να είναι συμπαγής, είχε όμως και απώλειες. Είχε τον Παναγιώλη που ανεξαρτητοποιήθηκε, είχε την Κατριβάνου που απλώς παρέδωσε την έδρα της, έχει τον κ. Καμμένο, που λέει ότι αν του πει ο Αρχιεπίσκοπος, θα ρίξει την Κυβέρνηση.

Πιστεύετε ότι όταν ακούγονται αυτά έξω χαίρονται και ετοιμάζονται να φέρουν τα λεφτά τους; Το πιστεύετε στα αλήθεια; Δεν νομίζω.

Η χώρα βαδίζει την κατιούσα. Εάν αυτή την ώρα δεν προβληματιστούν οι άνθρωποι που ηγούνται των κομμάτων, θα καταστραφεί η χώρα. Σας το λέω υπευθύνως. Σε σχέση με αυτά που λέτε: «Θα ανεβούμε σιγά σιγά και ο λαός θα μας κρίνει το 2019 και τα λοιπά», βεβαίως θεσμικά μπορεί να φτάσει μια κυβέρνηση στο 2019, αλλά όταν έχει τόσο μικρή αποδοχή, μπορεί να αντέξει; Δηλαδή αν αυτό το 15% των δημοσκοπήσεων γίνει 10%, μπορεί να αντέξει;

Στρέφομαι και προς τη Νέα Δημοκρατία. Ακόμα και να γίνουν εκλογές και να βγει και με την κ. Γεννηματά να σχηματίσει κυβέρνηση –γιατί δεν υπάρχει άλλο κόμμα να δώσει στήριξη στη Νέα Δημοκρατία- θα είναι και αυτή μια κυβέρνηση των εκατόν πενήντα τριών. Θα φέρει επενδύσεις; Όχι.

Δηλαδή παλεύουμε από δύο εγωισμούς, του κ. Τσίπρα και του κ. Μητσοτάκη, να καταστρέψουμε τη χώρα.

Θα πω και κάτι γι' αυτό που λένε ΕΣΡ. Λέει: «Πετύχαμε συναίνεση». Εγώ ζητούσα συναίνεση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Κύριε Πρόεδρε, με κάθε σεβασμό να ολοκληρώσουμε όμως.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Συγγνώμη αλλά είχα καιρό να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Το Πολυτεχνείο, κύριε Πρόεδρε, το Πολυτεχνείο!

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Δεν θα φάω πολύ χρόνο. Μην ανησυχείτε. Όλες τις άλλες φορές έχω σεβαστεί απολύτως τον χρόνο.

Εγώ με τη συναίνεση εννοούσα συνεννόηση, να πούμε να δοθούν στο ΕΣΡ όλες οι αρμοδιότητες και να παρακολουθούμε. Εδώ ελέγχω κάτι το οποίο δεν κατάλαβα. Θα συνεννοείται το ΕΣΡ με τα κόμματα, τη Βουλή και την Κυβέρνηση για το πόσες άδειες θα είναι; Δηλαδή δεν δώσαμε όλες τις αρμοδιότητες στο ΕΣΡ; Το Σύνταγμα λέει «όλες τις αρμοδιότητες στο ΕΣΡ».

Εδώ ελέγχω, την ίδια μέρα που ψηφίζουν οι εκπρόσωποι στη Διάσκεψη των Προέδρων, ότι θα υπάρχει συνεννόηση μεταξύ κομμάτων, Βουλής, Κυβέρνησης και ΕΣΡ. Δηλαδή αυτή τη στιγμή ξέρει κανείς πόσες άδειες θα δώσουν; Αύριο αν υπάρξει διάσταση μεταξύ του ΕΣΡ; Εκτός αν έχουμε βάλει τέτοια άτομα που θα υποκύπτουν εις όλα, που θα τους παίρνουν ένα τηλέφωνο... Δεν φαντάζομαι να βάλουμε τέτοιους. Τέτοιους βάλουμε;

Αν υπάρξει διάσταση απόψεων τι θα γίνει; Θα συσταθεί όργανο του πολιτικού κόσμου που θα έχει επαφή με το ΕΣΡ; Αυτά με φοβίζουν. Ή δεχόμεθα το Σύνταγμα; Εγώ όταν είπα: «Αυτόν που υπέδειξε η Νέα Δημοκρατία ως τον δεχθείτε», νομίζατε ότι ήθελα να στηρίξω τη Νέα Δημοκρατία; Να κλείσει το ζήτημα ή-θελα, γιατί ταλανίστηκε η κοινωνία. Δεν άντεχε άλλο η κοινωνία, να γίνονται άγονες Διασκέψεις που να μην οδηγούν πουθενά.

Νομίζω έπρεπε, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, πριν γίνει κάθε Διάσκεψη, μόνο αν έχει ελπίδα επιτυχίας να τη συγκαλείτε. Με το να συγκαλείτε Διασκέψεις και να παίρνει δεκαπέντε-δεκαέξι κ.λπ., πλήττεται ο αυτοσεβασμός του Κοινοβουλίου. Είναι η θέση μου αυτή. Πρώτα καταλήγουμε σε μια συμφωνία και μετά συγκαλούμε τη Διάσκεψη. Πειραματισμοί με τη Διάσκεψη των Προέδρων δεν χωρούν.

Ελέγχω κάτι για το «παρών» που είπαμε χθες ως Ένωση Κεντρώων στον προϋπολογισμό της Βουλής. Αυτό είναι, γιατί δεν έχουμε εισακουστεί ούτε στον αριθμό των Βουλευτών ούτε στον

μισθό των Βουλευτών που ζητούμε να είναι ο μισός ούτε στους μετακλητούς. Είδα ότι αυξήθηκαν οι μετακλητοί κατά τι.

Άκουσα, επίσης, ότι ζητούν κάποιοι, να επανέλθει ο θεσμός της σύνταξης του Βουλευτή που έχουμε καταργήσει μετά το 2012 και παίρνουν οι προ του 2012. Επρωτάθη να επανέλθει ο θεσμός, γιατί «κάποιοι δίνουν τη ζωή τους εδώ μέσα». Κατ' αρχάς δεν είναι υποχρεωμένοι να την δώσουν εδώ μέσα. Ας την δώσουν έξω τη ζωή τους. Υπάρχει χώρος και εκτός Βουλής, αν θέλουμε να δώσουμε τη ζωή μας.

Πρέπει να κόψουμε και τη σύνταξη των Βουλευτών και προ του 2012. Μάλιστα κάποιοι παίρνουν δύο-τρεις συντάξεις, να ξέρετε. Να κοπεί εντελώς η σύνταξη του Βουλευτή, γιατί είναι λειτουργήματα. Δεν επιτρέπεται να πηγαίνει στο ταμείο ο συνταξιούχος και να παίρνει λεφτά όπως ο εργαζόμενος. Ο εργαζόμενος ιδρώσε. Εδώ μέσα ιδρώντας χύνεται; Εδώ μέσα υποτίθεται ότι είμεθα κάποιοι που αγωνιούμε για τη χώρα. Αλλιώς εκλαμβάνω εγώ αυτό το λειτουργήμα.

Με σοβαρότητα η Αίθουσα, αν θέλουμε επαφή με την κοινωνία, πρέπει να κόψει και τις συντάξεις των τώως Βουλευτών. Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ πολύ, λάβετέ το υπόψιν σας. Γιατί εκείνη την ημέρα που μιλήσατε στον κ. Χατζηνικολάου, μου δώσατε την εντύπωση ότι εκπροσωπούσατε συντεχνία και όχι το ελληνοκοινοβούλιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ένωσης Κεντρώων)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Τον λόγο έχει εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Ποταμιού, ο συνάδελφος κ. Γεώργιος Μαυρωτάς, για την πολιτική παρέμβαση του Ποταμιού στη συνεδρίαση για την επέτειο της εξέγερσης του Πολυτεχνείου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΩΤΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα μείνω στο θέμα.

Σε κάθε επέτειο του Πολυτεχνείου η Αμερική είναι στο επίκεντρο. Φέτος, όμως, για άλλους λόγους απ' ό,τι συνήθως. Χθες είχαμε την ευκαιρία, να ακούσουμε από έναν σημαντικό πολιτικό των καιρών μας, τον Πρόεδρο Ομπάμα, μια πραγματικά σπουδαία ομιλία για τη δημοκρατία.

Αυτό που μου άρεσε περισσότερο, ήταν η αποστροφή του ότι ο σημαντικότερος τίτλος στη δημοκρατία δεν είναι αυτός του Προηγουμένου ή του Προέδρου, αλλά αυτός του πολίτη.

Πολίτες, λοιπόν, με το «Π» κεφαλαίο ήταν και αυτοί που κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο σαν σήμερα πριν σαράντα τρία χρόνια. Φοιτητές κατά κύριο λόγο, αλλά και εργάτες και μαθητές και άνδρες και γυναίκες και νεότεροι και μεγαλύτεροι. Πολίτες όλοι τους με «Π» κεφαλαίο, που διεκδίκησαν ψωμί, παιδεία, ελευθερία. Διεκδίκησαν το δικαίωμα να εκφράζονται ελεύθερα. Διεκδίκησαν το δικαίωμα να βρίσκουν δουλειά χωρίς πιστοποιητικό φρονημάτων, να έχουν ίσες ευκαιρίες. Διεκδίκησαν το δικαίωμα να μπορούν να επιλέγουν τους ηγέτες τους. Διεκδίκησαν με μία λέξη το δικαίωμα στη δημοκρατία.

Κοιτώντας όλοι αυτοί πίσω, σίγουρα θα θεωρούν τις μέρες εκείνες ως ένα ορόσημο στη ζωή τους. Είχαν θάρρος, είχαν τόλμη, ήταν ένας αγώνας με μεγάλο τίμημα για τους συμμετέχοντες. Γι' αυτό και σήμερα τους τιμούμε.

Κάποιοι απ' όσους συμμετείχαν στα γεγονότα του Πολυτεχνείου ακολούθησαν τα χνάρια της πολιτικής. Πολλοί περισσότεροι, όμως, συνέχισαν μετά τις ζωές τους, θεωρώντας ότι απλώς έκαναν το καθήκον τους, αφανείς ήρωες που, όταν άναψαν οι προβολείς της δημοσιότητας, εκείνοι έκαναν ένα βήμα πίσω. Ξέρουμε αρκετούς από τη γενιά του Πολυτεχνείου. Υπάρχουν, όμως, πολλοί περισσότεροι που δεν τους ξέρουμε και τους χρωστούμε.

Μη γελοιάστε. Οι πολίτες που ήταν μέσα στο Πολυτεχνείο ήταν μια μικρή μειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας, μια μειοψηφία που έσωσε την τιμή μιας ως επί το πλείστον αμίχανης και συμβιβασμένης πλειοψηφίας. Οι μεγάλες αλλαγές, όμως, από κάποιες μειοψηφίες ξεκινούν. Γκρεμίζοντας την πύλη εκείνο το ταγκς, γκρέμισε συγχρόνως και το σαθρό προσώπιο της δικτατορίας. Τον Νοέμβριο του 1973, η εξέγερση του Πολυτεχνείου ήταν ο καταλύτης για να πέσει η χούντα, ένας ματωμένος όμως

καταλύτης που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ, τιμώντας όσους θυσιάστηκαν.

Σήμερα, όμως, οι πολίτες και ιδίως οι νέοι μας έχουν να παλέψουν με μια άλλη «δικτατορία» - εντός εισαγωγικών η λέξη - μια «δικτατορία» που πρέπει να αποτινάξουμε για να απελευθερώσει τη χώρα τις δυνάμεις της, μια «δικτατορία» που έχει υφάνει τον ιστό της στην κοινωνία και χρειάζεται μια πραγματική επανάσταση για να φύγει. Είναι η «δικτατορία της ημετεροκρατίας», η κυριαρχία δηλαδή των δικών μας: Για να προχωρήσεις πρέπει να είσαι δικός μας, του κόμματος, του συναφιού, της περιοχής, της οικογένειας. Δεν έχει σημασία τι ξέρεις, αλλά ποιον ξέρεις.

Υπάρχουν πάντα κάποιοι λίγοι οριζόντια από όλους τους χώρους που προσπαθούν να οχυρωθούν πίσω από τα τείχη της αξιοκρατίας, φωνάζοντας για δικαιοσύνη, διαφάνεια και ίσες ευκαιρίες. Μάταια. Έρχεται το ταγκς του πελατειακού κράτους και σπάζει την πύλη και κάθε φορά το ίδιο έργο. Όσες κυβερνήσεις και αν αλλάξουν, οι σκουριασμένες ερπύστριες του πελατειακού συστήματος θα είναι πάντα εκεί με τον ανατριχιαστικό τους θόρυβο να ρίχνουν την πύλη, να συνθλίβουν αρχές, αξίες και να ισοπεδώνουν το τοπίο.

Γιατί, όμως, δεν αλλάζουμε; Γιατί η αντίσταση στην αλλαγή είναι το αγαπημένο μας σπορ; Μα, γιατί το ξεβόλεμα δεν αρέσει σε κανέναν. Διότι ο λαϊκισμός και η δημαγωγία συνεχίζουν να κυριαρχούν, διότι παίρνουμε τις αποφάσεις μας με γνώμονα το παρελθόν και όχι το μέλλον και το παρελθόν όχι μόνο το πρόσφατο αλλά και το απώτερο.

Στο καθεστώς, λοιπόν, της «ημετεροκρατίας» η γνωριμία κερδίζει πάντα την αξία. Γιατί; Μήπως δεν ξέρουμε ή δεν μπορούμε να μετρήσουμε την αξία; Μπορούμε, αλλά όσο κερδίζει η αξία, χάνει το πελατειακό σύστημα την εξουσία. Χάνει και το μοναδικό κίνητρο που προσφέρει στον ψηφοφόρο: Ψήφισέ μας και θα σε βολέψουμε.

Χρειάζεται, λοιπόν και σήμερα μια επανάσταση, μια σιωπηλή εξέγερση και εδώ τον πρώτο λόγο έχει το πολιτικό σύστημα, που θα εκπαιδεύει και θα δημιουργεί πολίτες και όχι πελάτες, που θα κριθεί από το πλαίσιο που θα δημιουργήσει, από τα «όχι» που θα πει, από το αν θα βάλει τους κοινούς κανόνες, τις ίσες ευκαιρίες, την αξιοκρατία και τη δικαιοσύνη πάνω από τα ψηφάκια.

Τέτοιες δυνάμεις πιστεύω ότι υπάρχουν οριζόντια σε όλους τους χώρους, απλώς πρέπει να βγουν στην επιφάνεια, αλλού περισσότερο, αλλού λιγότερο, αλλά πρέπει να βγουν στην επιφάνεια.

Επιστρέφω στη χθεσινή ομιλία του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών. Ο Πρόεδρος Ομπάμα ζήτησε χθες από τους νέους μας να μείνουν στην πατρίδα για να παλέψουν να την ξαναστήσουν στα πόδια της.

Όμως, όταν βλέπουν ότι επικρατεί αναξιοκρατία, οι άξιοι θα φύγουν. Όταν μετρά η κομματική ταυτότητα και όχι η ικανότητα, οι ακομμάτιστοι θα φύγουν. Όταν βλέπουν ότι μετρά η συγγένεια ή η γνωριμία, όσοι δεν έχουν «μπάρμπα στην Κορώνη» θα φύγουν. Ποιοι θα μείνουν τελικά πίσω για να αλλάξουν τη χώρα;

Δεν είναι, λοιπόν, μόνο η οικονομία η γενεσιουργός αιτία της διαρροής των εγκεφάλων. Είναι και οι κλειστές πόρτες, οι πιασμένες καρέκλες που δημιουργεί πελατειακό σύστημα. Και, μάλιστα, όσο η κοινωνία διαβρώνεται με το δόγμα ότι η πρόοδος σου δεν έχει να κάνει με την αξία σου αλλά με τη γνωριμία σου, ότι η επιτυχία δεν θέλει κόπο αλλά θέλει τρόπο, ότι οι ίσες ευκαιρίες για κάποιους είναι πιο «ίσες», τόσο θα βυθιζόμαστε στο σπιράλ της απαξίωσης και τόσο θα βλέπουμε τους καλύτερους να φεύγουν ρίχνοντας «μαύρη πέτρα» πίσω τους.

Χρειαζόμαστε, λοιπόν, μια σιωπηλή εξέγερση κατά της πελατοκρατίας. Αυτή η εξέγερση, βέβαια, δεν θα διαρκέσει τρεις ημέρες, όπως του Πολυτεχνείου αλλά ίσως να θέλει τρεις δεκαετίες. Κάποτε, όμως, πρέπει να γίνει η αρχή.

Ας ξαναθυμηθούμε αυτό που είπε χθες ο Πρόεδρος Ομπάμα: Ο σημαντικότερος τίτλος στη δημοκρατία είναι ο τίτλος του πολίτη, όχι του πελάτη, για το καλό της δημοκρατίας μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να κάνω μια ανακοί-

νωση προς το Σώμα.

Οι Υπουργοί Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Εξωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού κατέθεσαν στις 16-11-2016 σχέδιο νόμου: «Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 για την Ανάπτυξη Υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, απλοποίηση διαδικασίας αδειοδότησης και άλλες διατάξεις πρατηρίων παροχής καυσίμων και ενέργειας και λοιπές διατάξεις».

Το ως άνω σχέδιο νόμου έχει χαρακτηριστεί από την Κυβέρνηση ως επείγον.

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Τον λόγο έχει ο κ. Αθανάσιος Παπαχριστόπουλος εκ μέρους των Ανεξαρτήτων Ελλήνων.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Άκουσα με πολλή χαρά χθες τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών να αναφέρεται στο «I have a dream» του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ. Δεν είναι όλοι οι Αμερικανοί ίδιοι. Σε μια χώρα δεν είναι όλοι οι πολίτες ίδιοι. Κάποιοι δεν θέλουν να το καταλάβουν και δεν το ξεχωρίζουν καθόλου. Δικαίωμά τους!

Θέλω να θυμίσω ξανά εδώ, γιατί είναι ένα πολύ σημαντικό, νωπό γεγονός και έχει μεγάλη σχέση με αυτό που κάνουμε σήμερα, ότι ο Μπαράκ Ομπάμα ήταν ο άνθρωπος που έκανε τα πάντα για την κλιματική αλλαγή. Κανένας άλλος Πρόεδρος δεν είχε παλέψει τόσο πολύ. Ήταν ο Πρόεδρος που αποκατέστησε τη σχέση του με την Κούβα. Η Κούβα ήταν αποκλεισμένη για πάντα από πενήντα χρόνια και το ξέρουμε όλοι. Ήταν ο Πρόεδρος που αποκατέστησε τη σχέση του με το Ιράν. Ήταν ο ίδιος Πρόεδρος που έκανε αγώνα για το «Obama Care», οι ανασφάλιστοι Αμερικάνοι –και είναι πάρα πολλοί- να έχουν και αυτοί στον ήλιο μοίρα, κάτι σε ένα νοσοκομείο, γιατί εκεί είναι πολύ σκληρό το σύστημα.

Πάνω απ' όλα είναι ο ίδιος Πρόεδρος που δεν έχασε χρόνο και στην κρίση με τη «Lehman Brothers» αμέσως τύπωσε περίπου 3 τρισεκατομμύρια δολάρια –ένα υπέρογκο, ένα ιλιγιώδες ποσό- και κέρδισε. Η κρίση στην Αμερική μπορεί να μην θεραπεύτηκε οριστικά, αλλά τουλάχιστον δεν σέρνεται όπως στην Ευρώπη.

Αυτός ο Πρόεδρος, λοιπόν, είχε έρθει και το αν θα κερδίσουμε ή όχι απ' αυτήν την επίσκεψη, θα το δούμε. Αυτή η Κυβέρνηση δίνει έναν πολύ μεγάλο αγώνα –άνισο, θα έλεγα- και θα δούμε στο τέλος αν θα τον κερδίσουμε ή όχι.

Εγώ θέλω να είμαι λίγο ρεαλιστής. Ούτε οι ευχές μου αρέσουν ούτε οι γιορτές χωρίς νόημα. Δεν ξέρω αν ο Ντανιέλ Κομπετίτ τον Μάη του '68 –κάτι αντίστοιχο με το δικό μας Πολυτεχνείο- φανταζόταν ότι σήμερα την προεδρία της Γαλλίας τη διεκδικεί η κ. Λαπέν. Δεν ξέρω αν στα πιο τρελά όνειρά του θα το είχε φανταστεί αυτό.

Επίσης, δεν ξέρω -για να πάω λίγο παλαιότερα- αν ο Ολλανδός ζωγράφος, ο Βαν Γκογκ, όταν ζωγράφιζε τον «Θεριστή», όπου δείχνει αγριεμένα πρόσωπα, ότι κάτι αλλάζει, δηλαδή, στην κοινωνία, θα φανταζόταν ότι ο Βίλντερς, ένας άλλος ακροδεξιός, είναι επί θύραις να πάρει και αυτός την εξουσία στην Ολλανδία.

Ακόμα, η Αυστρία, μια χώρα η οποία πραγματικά έχει δώσει δείγματα γραφής, μπορεί να έχει αύριο έναν ακροδεξιό Πρόεδρο.

Βλέπουμε τον Ούρμπαν στην Ουγγαρία. Εκεί οδήγησε η μπουκα των σοβιετικών τον '56; Βλέπουμε έναν μέθυσο - λυπάμαι που το λέω - Πρόεδρο στην Τσεχία που ασχημονεί κάθε φορά που πίνει και λέει απίστευτα πράγματα. Και θα έλεγε κάποιος, τι σχέση έχει αυτός με τον Ντούμπσεκ, όταν πάλι τα σοβιετικά στρατεύματα μπουκάρανε τότε στην Τσεχία.

Ζούμε αυτή τη στιγμή μια πολύ σκληρή πραγματικότητα, όπου η λέξη δημοκρατία και κυρίως η Κοινοβουλευτική Δημοκρατία είναι στο πυρ το εξώτερον.

Όσοι δεν είναι προκατειλημμένοι, γιατί είχε την άνεση ο Ομπάμα να μιλάει ελεύθερα χθες, θα είδαν ότι η λέξη «παγκοσμιοποίηση» ήταν συνέχεια στις αναφορές του.

Εγώ θα γίνω κουραστικός και θα θυμίσω το εξής πάλι: Ο πλανήτης έχει επτά δισεκατομμύρια πολίτες. Σύμφωνα με τη δημοσκόπηση της Oxford - θα το λέω συνέχεια, διότι αυτή είναι η αιτία του κακού -, ογδόντα δύο μεγιστάνες έχουν περιουσιακά στοιχεία όσο τα φτωχότερα τριεσήμισι δισεκατομμύρια του πλανήτη. Αν αυτό το θεωρούμε φυσιολογικό, να κριθούμε.

Δεν είναι απλώς άδικο. Είναι διεστραμμένη πραγματικότητα. Είναι η πραγματικότητα στην οποία μας έχει οδηγήσει η παγκοσμιοποίηση «a hundred percent» -συγχωρήστε μου την εγγλέζικη έκφραση-, όπου ελάχιστοι άνθρωποι είναι παντοδύναμοι, όπου το πολιτικό προσωπικό έχει έρθει σε δεύτερη μοίρα και κάποιοι σε σκοτεινά σαλόνια καθορίζουν τις τύχες του πλανήτη.

Άκουσα σε μια συνέντευξη τον Ντόναλντ Τραμπ -τον οποίο σέβομαι σαν θεσμό, ως Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών- να λέει ότι: «Η καταστροφή του πλανήτη είναι μια ανοησία που έχουν εφεύρει οι Κινέζοι και δεν την λαμβάνω καθόλου υπ' όψιν, για να πλήξουν την ανταγωνιστικότητα των Αμερικανών».

Θέλω να πιστεύω ότι δεν θα το κάνει πράξη αυτό το πράγμα και θα ξαναδεί με πιο ψύχραιμο τρόπο αυτήν την πραγματικότητα.

Άκουσα, επίσης, ότι ήταν υπέρ της σπλορχησίας, όπως και διάφορα πράγματα, όπως για το «Obama Care». Άκουσα, όμως, μετά ότι το άλλαξε και πάει λέγοντας.

Πρόκειται για μια ζοφερή πραγματικότητα, όπου βλέπουμε ακροδεξιά κινήματα αυτήν τη στιγμή να φουντώνουν παντού. Πολλά, δε, δεν μένουν εκεί. Έχουμε ζήσει το Μπατακλάν, σαν χθες κιόλας.

Ένας άνθρωπος που είναι περιθώριο -εγώ τολμάω να το πω- αργά ή γρήγορα θα αντιδράσει, κάτι θα κάνει. Όταν είμαι άνεργος, όταν δεν έχω στον ήλιο μοίρα, οι ανισότητες οι οικονομικές δημιουργούν ακραίες συμπεριφορές και παραβατικές συμπεριφορές.

Ο Μαχάτμα Γκάντι έλεγε ότι η βία φέρνει βία. Είναι βία όταν τον άλλον τον έχεις πεινασμένο, στο περιθώριο και μοιραία θα αναπτύξει παραβατική συμπεριφορά.

Θέλω να θυμίσω -και δεν θέλω να «φάω» πολύ χρόνο-, ότι ο Επίκουρος, ο δικός μας Επίκουρος, έλεγε ότι αν θες χρήσιμος να είσαι στην κοινωνία, πρέπει το χρήμα, τον θάνατο και τη δόξα να ξεπεράσεις.

Θέλω ακόμα να θυμίσω ότι όταν ο παντοδύναμος Βασιλιάς Φίλιππος βρέθηκε μπροστά στο Διογένη, σε ένα πιθάρι, εντυπωσιασμένος από αυτά που του έλεγε ο Διογένης, του λέει: «Πες μου τι θέλω να κάνω για εσένα». Τουλάχιστον αυτό λέει η μυθολογία. Του λέει: «Κάνε λίγο άκρη γιατί μου κρύβεις τον ήλιο». Ο Διογένης είχε ξεπεράσει και τα τρία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θέλω μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε, αν έχετε την καλοσύνη. Άλλωστε, είμαι ο τελευταίος φαντάζομαι από τους ομιλητές. Δεν υπάρχει άλλος.

Αιθεροβάμονες ήταν τα παιδιά του Πολυτεχνείου; Τι ήταν; Εγώ πιστεύω ότι είναι μια ιστορία που γράφτηκε ανεξίτηλα και θα μείνει. Ξέρανε όλοι ότι σε λίγες ώρες κατεβαίνουν τα τανκς κάτω. Ξέραμε όλοι ότι εκείνη την ημέρα κάτι θα γίνει. Μπορεί να γίνει μακελίες.

Είχαν ήδη περάσει κάποια χρόνια. Δεν έφυγε κανείς. Όσοι θυμούνται –και εδώ θέλω να κάνω μια μικρή αναφορά-, ξέρουν ότι περίμεναν στωικά και κατέβηκαν τα τανκς. Και μήπε ένα και γκρέμισε και την πόρτα. Κανείς δεν είχε φύγει μέχρι εκείνη την ώρα.

Οι πιο πολλοί ήμασταν παιδιά και λειτουργούσαμε συναισθηματικά. Δεν είχαμε γενικότερη άποψη τι ακριβώς γίνεται. Όμως, νομίζω ότι η δύναμη εκείνης της στιγμής όπλισε χιλιάδες παιδιά και όλον τον κόσμο –πιστεύω- σε μεγάλο βαθμό και έδωσαν έναν αγώνα.

Κερδήθηκε; Εμένα δεν μου αρέσει να ισοπεδώνω τα πάντα. Κουτσουρεμένη, ξεκουτσουρεμένη, έχουμε μια μορφή δημοκρατίας όπου μπορεί ο καθένας να λέει τη γνώμη του, να λέει και ακραία πράγματα κ.λπ..

Θέλω δε να πω το εξής: Κάποιοι από εκείνα τα παιδιά δεν πήγαν ποτέ να εξαργυρώσουν το χαρτί. Πήγαν στις δουλειές

τους. Και είναι άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, όπως ο Δημήτρης ο Κοτούλας, ο ιδρυτής της Β' πανελλαδικής, όπως ο Νώντας ο Κατσούλας, άγνωστος οδοντίατρος, ο Πλάτωνας ο Δήμου, ο οποίος έχει φύγει αυτήν τη στιγμή, και άλλοι πολλοί, πολλοί, πολλοί!

Θέλω να πω και να τελειώσω ότι μπορεί σήμερα να έχουμε μια σκληρή πραγματικότητα, αλλά το λέω και το πιστεύω ότι για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια κοιτάμε να ξεχάσουμε μίζες, «SIEMENS», εξοπλιστικά, δημόσια έργα, Ολυμπιακούς Αγώνες, περίεργα πράγματα, που έφτασαν τη χώρα εδώ που την έφτασαν!

Τελειώνοντας έχω να κάνω μια βροντερή παράκληση στον Πρωθυπουργό της χώρας. Αν αυτήν τη στιγμή έχει απαξιωθεί το πολιτικό προσωπικό, έχει απαξιωθεί γιατί ένα κομμάτι πολιτικών –ευτυχώς όχι όλο– έβαζε σταθερά το χέρι στο μέλι. Λίστες, λίστες, λίστες, φοροδιαφυγή, διαφθορά, διαπλοκή! Βροντέστε μέσα στο κεφάλι όλων όσοι υπηρετούν σήμερα, να μην ξαναβάλει κανένας πολιτικός το χέρι στο μέλι. Θα του κοπεί σύρριζα!

Προγράμματα μπορεί να γίνουν λάθος, όπως και λάθος επιλογές. Ένα πράγμα δεν θα συγχωρέσει πια ο Έλληνας πολίτης. Και αν μας φτύνουν στον δρόμο, δεν το κάνουν για τα λάθος προγράμματα ή για τη λάθος ιδεολογία, αλλά γιατί μας έπιασαν με τη γίδα στην πλάτη κάποιους από εμάς. Αυτό είναι το νόημα του Πολυτεχνείου, των παιδιών που αφήφησαν τότε και μπορούσαν να πεθάνουν σαν τα σκυλιά από τη μια στιγμή στην άλλη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Εκ μέρους της Ένωσης Κεντρώων τον λόγο έχει ο κ. Γεώργιος - Δημήτριος Καρράς ως τελευταίος ομιλητής, μετά τον προτελευταίο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΡΑΣ: Και σύντομος θέλω να πειστείω, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η σημερινή συζήτηση γυρίζει τουλάχιστον τους παλαιότερους εξ ημών πολλά χρόνια πίσω. Η δημοκρατία είχε καταλυθεί και είχε καταλυθεί πραγματικά από μια βίαιη ενέργεια στρατιωτικών οι οποίοι επιδίωκαν να εγκαθιδρύσουν ένα πάγιο καθεστώς με τη δική τους αντίληψη, τη δική τους βαναυσότητα που έδειχναν.

Όμως πράγματι, επειδή ο ελληνικός λαός έχει πάντα μέσα του, στη φύση του την ελευθερία και τη δημοκρατία, άρχισαν δειλά στην αρχή. Ήμουν φοιτητής εκείνη την περίοδο και οφείλω να πω ότι δεν πολυκαταλαβαίναμε τι ακριβώς συνέβαινε, για τον λόγο ότι τα δύο, τρία πρώτα χρόνια δεν υπήρχε αντίδραση.

Υπήρχε δε και μια απόλυτη μονομέρεια και ένα μεγάλο μέρος των ανθρώπων είχαν ανάγκη να επιβιώσουν. Θέλω να θυμίσω ότι βρισκόμαστε στο 1967 και η χώρα ακόμα δεν είχε αποκατασταθεί από τις πληγές της δεκαετίας 1940-1950 και υπήρχε ένα μεγάλο ποσοστό φτώχειας. Οι άνθρωποι, λοιπόν, προσπαθούσαν να επιβιώσουν. Έτσι, το πρώτο διάστημα δεν υπήρχε αντίδραση.

Η αντίδραση όμως άρχισε σιγά σιγά από τη νεολαία. Και η αντίδραση αυτή άρχισε να γιγαντώνεται και να δημιουργεί – όπως καταλαβαίνετε, μιλάω με προσωπικές αναμνήσεις αυτήν τη στιγμή – μια αναταραχή. Ήταν υποβόσκουσα, ήταν υπόκωφη. Το κύριο ξέσπασμα ήταν η κατάληψη του Πολυτεχνείου και εν συνεχεία της Νομικής τον Φλεβάρη του 1973.

Εκεί ήταν οι πραγματικά πρώτες δυο μεγάλες αντιδράσεις, αντιστάσεις της νεολαίας, αλλά της φοιτητικής μόνο ακόμα, η φοιτητική νεολαία ξεσήκωνε τη σημαία. Αυτό όμως, έδωσε μια άλλη αφορμή.

Και εν τέλει πώς κλονίστηκε η χούντα; Θα το πω κι εγώ μην έχει ειπωθεί ακόμα, παρά μόνο ακροθιγώς μέσα στην Αίθουσα αυτή τουλάχιστον, σήμερα. Εγώ εντάσσω στις μεγάλες πράξεις της αντίστασης και το κίνημα του Ναυτικού, τον Νίκο τον Παππά. Γιατί; Γιατί είχε την τόλμη μέσα σε στρατοκρατικό καθεστώς, μέσα σε καθεστώς το οποίο ήταν βέβαιο ότι θα τον ισοπέδωνε, θα τον εξαφάνιζε. Και ήδη είχε διαρρεύσει, υπηρετούσε στο Ναυτικό και γινόταν μεγάλη συζήτηση, υπήρχαν φήμες, κυκλοφορούσαν πάρα πολλά, υπήρχε υποβόσκουσα κατάσταση. Είχε ξεσηκωθεί το Ναυτικό, να μπορεί να αποκαταστήσει τη δημοκρατία.

Είμαι βέβαιος ότι η κίνηση αυτή δεν είχε σκοπό μεταβολής του

στρατιωτικού καθεστώτος από τη μια φατρία ή την άλλη. Είναι απόλυτα βέβαιο ότι ο σκοπός αυτής της κίνησης ήταν να παρασύρει και άλλο μέλος των Ενόπλων Δυνάμεων, το οποίο είχε καταλάβει πολλά στελέχη, ότι πράγματι, η δικτατορία δεν υπήρχε δυνατότητα να σώσει τη χώρα, αντίθετα την κατέστρεφε.

Το κίνημα λοιπόν, του Ναυτικού έδωσε τη δυνατότητα, έστω και αν φέρεται και ως αποτυχημένο για τη διαρροή, την προδοσία, την οποία έγινε, κλόνισε όμως τη σταθερότητα του καθεστώτος μέσα στις Ένοπλες Δυνάμεις. Μέσα στις Ένοπλες Δυνάμεις την κλόνισε.

Υπηρετούσα στο Ναυτικό, επιτρέψτε μου προσωπική αναφορά. Ένα μεγάλο μέρος του πληρώματος – εγώ είμαι Ποριώτης στην καταγωγή –, ήταν συμμαθητές μου, φίλοι μου από τον Πόρο. Μέσα στο πληρώμα του «Βέλους», τρεις – τέσσερις από αυτούς είχαν ακολουθήσει τον Νίκο τον Παππά, είχαν βγει στο Φιουμιτόινο και στην Ιταλία ως εμικρέδες. Είχα μια έμμεση αντανάκλαση της γνωριμίας αυτής.

Δεν έπαιρνα εξόδους πλέον. Κοπήκαν οι άδειες στο Ναυτικό για ένα μεγάλο διάστημα και παρακολουθούσαν ή προσπαθούσαν ακόμα να μάθουν εάν ήξερα κάτι. Δεν έχει σημασία, ξεπεράστηκαν αυτά. Αυτή όμως η κίνηση έφερε πλέον την αντίδραση και την αντίσταση μέσα στις ίδιες τις Ένοπλες Δυνάμεις, άλλαζε το τοπίο.

Και έρχεται λοιπόν, ο καταλυτικός παράγων, τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, που είναι η πλήρης αντίδραση της νεολαίας. Δεν είναι αντίδραση μόνο των φοιτητών. Θα θυμίσω –το γνωρίζετε οι περισσότεροι– ότι στην πύλη του Πολυτεχνείου γινόντουσαν ανακοινώσεις. Θυμάμαι προσωπικά: «Ήρθαν οι εργάτες από τα Μέγαρα», «Ήρθαν οι αγρότες από τα Μέγαρα», «Ήρθαν οι εργάτες από το Λαύριο». Είναι πραγματικές μνήμες αυτές. Και αυτό σημαίνει ότι υπήρχε πλέον μια ενότητα στην αντίδραση αυτή.

Βέβαια το γεγονός το οποίο είχε δημιουργήσει την αντίδραση αυτή ήταν και η κοροϊδία, εάν θέλετε, προς τους Έλληνες την οποία είχε επιχειρήσει το καθεστώς του Παπαδόπουλου με την επίταση μιας δημοκρατικής υποτίθεται ή μιας πορείας προς τη δημοκρατία, μιας κυβέρνησης, τότε του κόμματος των προοδευτικών. Μην πούμε ονόματα, λίγο – πολύ είναι γνωστά.

Δημιούργησε λοιπόν αυτές τις αντιδράσεις. Και φτάσαμε στο Πολυτεχνείο, ήταν καταλυτικά τα γεγονότα από εκεί και πέρα. Είχαμε το κίνημα Ιωαννίδη, φτάσαμε στην καταστροφή της Κύπρου και φτάσαμε πλέον, στην αποκατάσταση της δημοκρατίας, η οποία δεν μπορούσε πλέον να μην αποκατασταθεί. Ένα καλό δημοκρατικό Σύνταγμα ήρθε το '75.

Σήμερα όμως, δοκιμάζεται, φοβάμαι, πάλι η δημοκρατία, έστω και στο άλμα αυτών των σαράντα τριών ετών. Και γιατί δοκιμάζεται, αγαπητοί συνάδελφοι; Για τον λόγο ότι μέσα σε μια βαθιά οικονομική κρίση, κλονίζονται βασικές δημοκρατικές αρχές, για τον λόγο ότι εάν τα μνημόνια και οι συμφωνίες, οι οποίες κατ' ανάγκη συνάπτονται αυτή τη στιγμή, περιορίζουν ένα μεγάλο μέρος της δυνατότητας του ελληνικού κράτους να αναπτυχθεί.

Γιατί, είτε το θέλουμε είτε όχι, μόνο η έξοδος από την οικονομική κρίση θα βοηθήσει σε περιόδους παγκοσμιοποίησης – καλώς ή κακώς – δεν θα κρίνω εάν η παγκοσμιοποίηση σήμερα έφερε αποτελέσματα θετικά ή αρνητικά, αυτό θα φανεί πολύ αργότερα.

Τουλάχιστον στην Ελλάδα φταίμε κι εμείς. Δεν είχαμε την προετοιμασία. Δεν είχαμε ίσως και το μυαλό. Γίναμε ξαφνικά πλούσιοι και αισθανθήκαμε πλούσιοι και αρχίσαμε να ξεδεύουμε. Αλλά ξεδεύαμε δανεικά και ίσως αγύριστα στο τέλος.

Η δημοκρατία, λοιπόν, πρέπει να στηριχθεί ακόμα και σήμερα. Να επανέλθει στις πραγματικές της διαστάσεις. Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο με την έξοδο από τις συμφωνίες προσαρμογής, με την έξοδο από τους μηχανισμούς στήριξης. Γιατί δημοκρατία χωρίς δυνατότητα του Έλληνα να καθορίσει το μέλλον του, είναι κολοβή δημοκρατία.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ένωσης Κεντρώων)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε, και για την υπενθύμιση της μεγάλης αντιστασιακής πράξης του «Βέλους».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η Ειδική Συνε-

δρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, αφιερωμένη στην ημέρα μνήμης και τιμής για την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Θα παρακαλούσα στο σημείο αυτό να τηρήσουμε ενός λεπτού σιγή.

(Στο σημείο αυτό τ'ρέιται στην Αίθουσα ενός λεπτού σιγή)
Αιώνία τους η μνήμη!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)
Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύ-

σουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 13.47' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2016 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση επι-καίρων ερωτήσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ